

Nihče
ne vpraša,
kdo je
molčal,
marveč kdo
je govoril.

Slovenski pregovor

nt

naš tednik

Številka 10
Letnik 50

Cena 15,- šil.
(150,- SIT)

petek,
13. marca 1998

Poštšina plačana
v gotovini

Celovec P. b. b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

CITIRANO

Ne potrebuje-
mo dveh
kulturnih
central,
temveč
kulturni
menadžment.

MATEVŽ GRILC

Skupno zastopstvo le s preštevanjem?

Stran 3

IZ UREDNIŠTVA

Pred nedavnim so v Glo-
basnici zborovali nasprot-
niki velekanalizacije v obči-
nah Pliberk, Bistrica in Glo-
basnica. Šoštarjeva dvorana
je bila nabito polna. Bilo je
jasno čutiti, da gre vprašanje
kanalizacije prizadetim obča-
nom zelo pod kožo.

NAŠ TEDNIK je od vsega
začetka podpiral prizadevanja
nasprotnikov velekanalizacije.
Glavno skrb in zasluge za to
ima urednik Silvo Kumer. Ude-
leženci zborovanja pri Šoštarju
vedo to ceniti in so se za pod-
poro NAŠEGA TEDNIKA ter
delo Silva Kumra zahvalili z
močnim aplavzom.

Priznanje nas veseli - še bolj
pa nas obvezuje. Izraz tega je
tudi pričujoča izdaja NT s se-
demstransko dvojjezično prilo-
go o prizadevanjih proti vele-
kanalizaciji. Prejela jo bodo
vsa gospodinjstva v občinah
Pliberk, Bistrica in Globasnica.

Janko Kulmesch,
glavni urednik

1,2 mrd. za velekanal! Protest v vseh občinah

Der Großkanal droht die Landschaften finanziell zu zerstören. Proteste in Steiermark, Friesland, Göttingen sind jetzt auch in Fluden. Am 20. März wird es in Eisenstadt/Steiermark sogar eine gemeinsame Protestkundgebung geben.

Deželni glavar Zernatto v Zboru narodnih predstavnikov. Pretekli ponedeljek (9. 3.) je Zernatto razpravljal s člani ZNP. Seje se je udeležil tudi deželni poslanec Raimund Grilc. Razprava je bila sproščena, vendar ni rodila novih spoznanj, kako priti v manjšinski politiki z mrtve točke. Na sliki z desne: vodja diskusije Matevž Grilc, predsednik NSKS Nanti Olip, deželni glavar Zernatto, deželni poslanec Raimund Grilc. **Strani 2,3**

POLITIKA

Na današnji dan
pred 60 leti bi moralo
biti ljudsko glasovanje
o ohranitvi Avstrije.

Stran 2

RAZPRAVA

Zakaj koroški
Slovenci še vedno
potrebujemo dve
kulturni centrali?

Stran 4

ŠPORT

Igralec SAK Danny
Roy preseneča z
izredno telesno
pripravljenostjo.

Stran 23

Danes pred 60 leti

Na današnji dan pred 60 leti - 13. marca 1938 - bi v prvi avstrijski republiki moralo biti splošno ljudsko glasovanje. Pomagal naj bi tedanjemu kanclerju Kurtu von Schuschniggu v njegovih prizadevanjih za ohranitev avstrijske samostojnosti.

Schuschnigg je bil prepričan, da bo večina Avstrijcev glasovala proti priključitvi Hitlerjevi Nemčiji. Svoje upanje je črpal iz dejstva, da so se za avstrijsko samostojnost opredelili - poleg katoliških, zlasti monarhističnih krogov - tudi zastopniki ilegalnih delavskih gibanj, socialisti in komunisti.

Tudi koroški Slovenci so upali, da bo Schuschnigg uspel. Bili so med redkimi Korošci, ki so se aktivno zavzemali za ohranitev samostojne Avstrije. Mdr. so v ta namen organizirali serijo letakov, 10. marca pa je izšla posebna številka „Koroškega Slovenca“, edinega slovenskega kulturno-političnega tednika na Koroškem, v kateri so objavili poziv avstrijskega kanclerja „za svobodno, neodvisno in socialno, za krščansko, enotno Avstrijo“.

Kakor znano, so bila vsa prizadevanja zaman. 11. marca se je Schuschnigg vdal Hitlerjevemu ultimatu, ki ga je nacistična Nemčija podkrepila z grožnjo vojaške intervencije. Medtem ko so posamezni slovenski aktivisti še vedno aktivno podpirali plebiscitarna prizadevanja avstrijskega kanclerja, je Schuschnigg odstopil; njegov naslednik je postal nacionalni socialist dr. Seyß-Inquart. 13. marca je odstopil tudi zvezni predsednik Wilhelm Miklas - v Linzu pa so na ta dan ob navzočnosti Hitlerja podpisali zakon o „ponovni združitvi Avstrije z Nemškim rajhom“. Nacistično deželno vlado je dobila tudi Koroška, kjer so se novih oblastnikov še posebej veselili. Deželno vlado je vodil Wladimir Pawlowski; za koroške Slovence je bil v njej pristojen zloglasni Alois Maier-Kaibitsch.

Tako je bil 13. marec 1938 za naciste dan zmago-slavja, za prijatelje in zagovornike samostojne Avstrije pa „uradni“ začetek sedemletnega Velikega tedna.

Za koroške Slovence se je križev pot začel že takoj prvi

dan po Schuschniggovi kapitulaciji. Prva slovenska žrtev nacističnega nasilja je postal tedanji podpredsednik Slovenske prosvetne zveze ter bivši deželni poslanec - škocijanski župnik Vinko Poljanec. 12. marca zvečer so ga aretirali pri Pliberku v vlaku pod pretvezo, da je kršil devizne predpise. Resnični vzrok aretacije je bila njegova vztrajna in plodna kulturnopolitična dejavnost v korist slovenski narodni skupnosti.

Od Jugoslavije koroški Slovenci niso imeli pričakovati podpore. Tedanja država matičnega naroda ni hotela imeti težav z nacistično Nemčijo. Ko so nacisti v Avstriji prevzeli oblast, je Jugoslavija v svojem uradnem stališču poudarila, da „se nahaja z Nemčijo v prijateljskih odnosih“ in da „se je stalno borila za načelno združitev vseh Nemcev in ostane temu načelu zvesta“.

Tudi Nemčija sprva ni želela večjih konfliktov z Jugoslavijo. 15. marca so v Beljaku aretirali predsednika SPZ dr. Joška Tischlerja, vendar ga po nekaj urah spet izpustili in mu ukazali, naj se oglasi na uradu koroške deželne vlade. Tam je moral podpisati izjavo, da ni bil zaprt, in se z njo napotiti v jugoslovanski konzulat.

Posebno pa so Hitlerjeve satelite motila poročila v jugoslovanskih medijih o nacističnih aretacijah koroških Slovencev. Dr. Tischler in dr. Petek sta 17. marca obiskala deželnega glavarja W. von Pawlowskega in izjavila, da „Slovenska prosvetna zveza odločno zavrača v inozemskem časopisju razširjene vesti o razmerah v Spodnji Koroški“. Hkrati je SPZ v lojalnostni izjavi poudarila, da „so merodajne osebe deželnega glavarstva zastopnikom SPZ zagotovile, da je slovensko udejstvovanje na kulturnem in gospodarskem področju zajamčeno“.

Očitno je bil deželni glavar Pawlowski prepričan, da se je SPZ odločila za lojalnostno izjavo iz zgolj taktičnih motivov. O njej je namreč sodil: „Koliko je ta izjava notranje zasidrana, ni jasno.“

Kaj je bila dejansko vredna, pa je pokazal nadaljnji razplet dogodkov.

Janko Kulmesch

Sosvet: ÖVP podpira stališče Narodnega sveta

Deželni glavar Zernatto je na seji Zbora narodnih predstavnikov NSKS potrdil, da se politiki preveč bojijo nasprotnikov koroških Slovencev.

V smislu kritičnega dialoga se je pretekli ponedeljek udeležil seje Zbora narodnih predstavnikov NSKS deželni glavar Christof Zernatto (25. 2. je bil gost ZNP namestnik deželnega glavarja Michael Ausserwinkler, 24. marca pa bo z neposredno izvoljenimi zastopniki narodne skupnosti diskutiral namestnik deželnega glavarja Karl-Heinz Grasser). Zernatta je spremljal pliberški župan deželni poslanec Raimund Grilc. Kakor pri Ausserwinklerju, tako je bila tudi pri Zernattu razprava sproščena - vendar ni prinesla novih spoznanj in odgovora na vprašanje, kako priti v manjšinski politiki z mrtve točke. Kljub temu je bila potrebna in koristna za nadaljnje sodelovanje med zastopniki deželne politike in narodne skupnosti.

V ospredju razprave so bila vprašanja: skupno zastopstvo, manjšinski mandat, dvojezični vrtci in mediji. Treba je priznati, da je Zernatto od vsega začetka zagovarjal pluralistično, neposredno izvoljeno skupno zastopstvo v obliki zbornice in zajamčeni manjšinski mandat. To je njegova stranka potrdila tudi z ustreznimi formalnimi sklepi. Zernatto pa pred deželnozbornskimi volitvami ne vidi možnosti, da bi v teh vprašanjih prišlo do novega zagona. Poleg tega je zelo skeptičen, da se bo zadeva dala premakniti z mrtve točke, če na strani koroških Slovencev ne bo prišlo do skupne pobude. Sploh pa ne razume predsednika ZSO Marjana Sturma, da se zadovoljuje samo s kulturnimi in jezikovnimi pravicami. Zernatto: „Meni je vsekar ljubše, da se narodna skupnost zaveda svoje politične odgovornosti in da je politično legitimirana.“

Še bolj pesimistično je izzvenela razprava o otroških vrtcih in manjšinskih medijih. Zernatto je vztrajal na tem, da so za dvojezičnost v vrtcih pristojne izključno občine. Z razliko do Ausserwinklerja se mu ne zdi smiselno rešiti to vprašanje s posebnim deželnim zakonom. „Treba je občine prepričati. Ne bojte se

tega dela. Osebnost sem rad pripravil v tej zadevi pomagati.“ Zernatto je tudi prepričan, da politiki napačno ocenjujejo mnenje ljudstva oz. se preveč bojijo nasprotnikov Slovencev. „Se posebej je bilo to opaziti, ko je šlo za otroški vrtci v Borovljah“, tako deželni glavar.

Glede pretvornikov za celovito pokrivanje dvojezičnega ozemlja s slovensko televizijo je Zernatto mnenja, da „zadeva nima več realne dimenzije, odkar TV Slovenija oddaja po satelitu“. Glede celodnevnega slovenskega radijskega sporeda je poudaril, da se je zavzemal za privatno frekvenco. Zelo skeptično pa so zvenele njegove besede, kar zadeva financiranje privatnega radia. Zernatto dobresedno: „V prihodnje bo vedno težje utemeljiti upravičenost finančnih subvencij.“

Sosvet. Glede nove sestave sosveta sta deželni glavar Zernatto in deželni poslanec Grilc podprla stališče NSKS, da naj zastopajo narodno skupnost v sosvetu tisti, ki so legitimirani na osnovi neposrednih demokratičnih volitev. Podpredsednik NSKS mag. Vladimir Smrtnik je Zernatta pozval, da naj deželna vlada opozori na potrebo po demokratični legitimaciji v stališču, ki ga po zakonu morala zavzeti, potem ko bo zvezni kancler predlagal nove člane sosveta. Nadalje je omenil pismo visokega uradnika avstrijskega zunanjega ministrstva kom. sv. Francu Rutarju, v katerem piše, da naj bi bil sosvet reprezentativno zastopstvo manjšin (glej prejšnji NT). Smrtnik: „V primeru, da bi se to stališče uveljavilo in da bi pri novi sestavi sosveta ne upoštevali načela demokratične legitimacije, se za NSKS postavlja resno vprašanje, ali je sodelovanje v sosvetu sploh še smiselno.“

Mag. Raimund Grilc je v tej zvezi tudi omenil prizadevanja SPÖ, da si z novo sestavo sosveta zagotovi v kuriji strank absolutno večino. Grilc: „Tega absolutno ne bomo akceptirali!“

Janko Kulmesch

Tvoren dialog med Enotno listo (EL) in klubskim predsednikom SPÖ Herbertom Schillerjem. Prejšnji petek, 6. marca se je delegacija EL (sestavljala sta jo predsednik Andrej Wakounig in poslušajoči tajnik Bernard Sadovnik) ter predsednik Centra avstrijskih narodnosti (CAN) mag. Marjan Pipp razgovarjala s Schillerjem o aktualnih manjšinskopolitičnih vprašanjih. Tako je tekla beseda o možnostih zajamčenega zastopstva Slovencev v deželnem zboru ter demokratično izvoljenega zastopstva manjšine. V obeh primerih in v zadevi vključevanja EL v sosvet pri uradu zveznega kanclerja je Schiller obljubil, da bo vprašanja tematiziral v predsedstvu koroške SPÖ. Nadalje je Schiller poudaril, da podpira spremembo zakona o kanalizaciji in da razume zahteve ljudskih iniciativ. Vsekakor je bil pogovor predstavnikov EL in CAN izredno koristen.

„Gre za enakopravnost nemškogovorečih učiteljev“

Dietlinde Kreutzer, deželnozbornska poslanka FPÖ in odbornica Delovne skupnosti „Kärnten/Koroška“, o glavnem povodu svobodnjaške pobude glede dvojezičnega šolstva.

Kakor smo poročali, je koroški deželni zbor sprejel sklep, po katerem naj deželna vlada poveri strokovnjake, da znanstveno preverijo učinkovitost dvojezičnega šolstva. Pobudo za to je dala svobodnjaška stranka, formalni predlog pa je v njenem imenu vložila poslanka Dietlinde Kreutzer z Žilpolj.

V pogovoru z NAŠIM TEDNIKOM poslanka Kreutzer poudarja, da je treba počakati na rezultat „neodvisne seriozne“ strokovne študije. „Nimam nič proti temu, da pri študiji sodelujejo strokovnjaki celovške univerze. Vendar morajo biti zastopani tudi strokovnjaki z drugih področij.“ Študija je potrebna, ker „obstajajo danes dvojezične šole, v katerih učenci v tretjem letniku znajo slovensko zapeti in deklamirati eno pesem, ne pa se pogovarjati v slovenskem jeziku“. Kreutzerjeva prizna, da obstajajo tudi šole, v katerih dvojezični pouk „čudovito funkcionira“ in da

je „mnogo odvisno od angažmaja učiteljev“. Kljub temu ji daje misliti, „kako slovenska narodna skupnost izgublja svoj jezik“.

Rešitev vidi v tem, da se poučuje slovenščina „kot tuj jezik, podobno kakor angleščina ali francoščina“. Za slovensko narodno skupnost pa si predstavlja slovenske šole s slovenskim učnim jezikom, „seveda samo pod pogojem, da Slovenci to sami hočejo“. Te šole „naj bi narodna skupnost avtonomno vodila, podobno, kot obstajajo na Dunaju

francoske ali ameriške šole“.

Veljavno ureditev glede razrednih učiteljev v dvojezičnih razredih (ti morajo biti dvojezični) Kreutzerjeva kategorično odklanja. „Ta je krivična do starejših učiteljev.“ Za razrednega učitelja dvojezična kvalifikacija ni potreben kriterij, zato „naj postane to ta, ki je najboljši“. Isto velja za ravnatelje dvojezičnih šol. Predvsem pa Dietlinde Kreutzer poudarja: „V vsakem primeru so nemškogovoreči učitelji v primerjavi z dvojezičnimi v bistveno slabšem položaju. Učitelji, ki poučujejo nemščino, imajo več tedenskih ur, več učencev ter več odgovornosti, zato pa manjše plače kakor dvojezični učitelji. Vrtu tega imajo dvojezični učitelji privileg, da vodijo razred. To je pedagoško in človeško neodgovorno. Z vidika FPÖ je za učitelje treba najti rešitev, ki bo odgovarjala načelu enakosti.“

Za slovensko narodno skupnost slovenske šole s slovenskim učnim jezikom!

DIETLINDE KREUTZER

Janko Kulmesch

SKUPNO ZASTOPSTVO

Mihaela Logar: Preštevanju manjšine se lahko izognemo

Januarja 1998 je slovenski parlament sprejel sklep, da mora slovenska vlada do konca februarja 1998 pripraviti poročilo o ukrepih za izvajanje Resolucije o zamejskih Slovencih. Državna sekretarka Mihaela Logar je v pogovoru za NAŠ TEDNIK povedala, da so poročilo s posebnim poudarkom na skupnem, demokratično izvoljenem zastopstvu začeli pripravljati takoj potem, ko jim je nalogo naložil parlament. Poročilo je že obravnaval vladni odbor za državno ureditev in javne zadeve, sprejeti pa ga morata še vlada in parlament.

„Problematika je zelo občutljiva in delikatna. Pogovarjali smo se z vsemi predstavniki manjšin in moram reči, da se večina strinja z demokratično izvoljenim zastopstvom“, poudarja Mihaela Logar in dodaja, da v Italiji vse manjšinske skupine pristajajo na skupno zastopstvo, vendar so različni pogledi, kako priti do tega.

V Avstriji se, tako Mihaela Logar, različni pogledi počasi približujejo med seboj. „S strani ene od organizacij (ZSO; opom. J. B.) je bilo danih precej argumentov proti skupnemu zastopstvu, vendar moram reči, da večina argumentov ne drži. Na primer za demokratično izvoljeno zastopstvo ni potrebno, da se Slovenci prešteva. Temu se lahko izognemo“, poudarja državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu. Mihaela Logar pa tudi opozarja: „Gre za poročilo, o konkretnih ukrepih pa se bo morala izreči še vlada. Poudarjam, da vlada v tej zadevi ne more prekoračiti svojih pooblastil oziroma ukazati, kako naj se manjšina obnaša. Še vedno iščemo, kje je tista meja, do katere vlada lahko gre.“

J. B.

Z leve: predsednik SGZ Matevž Grilc, predsednik SPD Bilka iz Bilčovsa Rupert Gasser, podpredsednik NSKS Vladimir Smrtnik, vodja diskusije Horst Ogris, Breda Varl, Marica Hartmann, podpredsednik KKZ Miha Vrbinc.

Zakaj še vedno dve kulturni centrali?

To je bilo vprašanje predsednika Slovenske gospodarske zveze (SGZ) dr. Matevža Grilca v razpravi z zastopniki kulture. Zastopniki osrednjih kulturnih organizacij na to vprašanje niso jasno odgovorili.

Pismo bralcev podpredsednika NSKS mag. Vladimira Smrtnika v NAŠEM TEDNIKU na temo organizacijske strukture in finance („Finančne težave tudi koristne?“ - NT 6/ 13.2.1998) je pri nekaterih zastopnikih kulture povzročilo veliko ogorčenje. Predvsem so se obregnili ob vprašanje: Ali res potrebujemo visoko plačane profesionalce za uprizoritev odskih predstav? Za KKZ je bil to tudi povod, da je preteklo sredo (11. 3.) v okviru letošnjega srečanja gledaliških in lutkovnih skupin organizirala razpravo o vprašanju: Gledališče – vrednost ali potrata?, pri kateri so pod vodstvom Horsta Ogrisa sodelovali mag. Vladimir Smrtnik, dr. Miha Vrbinc, mag. Rupert Gasser, dr. Matevž Grilc, Breda Varl, Marica Hartmann, Nužej Tolmaier in dr. Janko Malle.

Smrtnik je pojasnil, da zanj zasluge strokovnjakov iz Slovenije za razvoj slovenskih gledaliških in lutkovnih skupin na Koroškem nikoli niso bile sporne, odklanja pa masovne prireditve v Celovcu. Po njegovem mnenju bi morali več denarja nameniti za jezikovno izobrazbo ter za podeželje in manj za centralne strukture. „Spremembe v Sloveniji so privedle tudi do večje finančne

stiske. Naša naloga je, da povsod razmišljamo o prioritetah.“ Zato si Smrtnik tudi želi stvarno diskusijo o skupni kulturni organizaciji. „Kultura ne more biti ideološko razdvojena. Zame sta del slovenske kulture tako cerkvena liturgija kakor partizanska pesem.“

Smrtnika je podprl predsednik Slovenske gospodarske zveze (SGZ) in MoPZ Kralj

Matjaž dr. Matevž Grilc, ki je dobesedno menil: „Nihče mi ne more odgovoriti na vprašanje, zakaj koroški Slovenci še vedno potrebujemo dvojne strukture. Danes so tudi v Ljubljani spoznali, da pri dvojnih strukturah ne gre za ideološki problem. Kulturna centrala ima servisno nalogo. Namesto dveh kulturnih organizacij potrebujemo kulturni menedžment.“

Pri dr. Vrbincu, Nužejju Tolmaierju in dr. Janku Malleju so Smrtnikova in Grilčeva izvajanja naletela na precej velik odpor, medtem ko so mag. Rupert Gasser, Breda Varl in Marica Hartmann izrazili zadovoljstvo s podporo KKZ in SPZ. Dr. Vrbinc, Nužej Tolmaier in dr. Malle so trdno prepričani, da se politika ne zanima za kulturo. Poudarili so, da je „kultura žrtev politike, ker politika vnaša v kulturo sovraštvo“ (Nužej Tolmaier). Na vprašanje, kaj utemeljuje obstoj dveh osrednjih kulturnih organizacij, zastopniki osrednjih kulturnih organizacij niso dali pravega odgovora. Janko Malle bi sicer „načelno bil za raznolikost pod eno streho, vendar če nismo zmožni tega v vsakdanji praksi realizirati, je bolje, da ostane pri dveh osrednjih organizacijah“.

Medtem ko je vodja diskusije Ogris menil, da očitno manjka med politiko in kulturo komunikacija in da bo treba nadaljevati s to razpravo, je predsednik SPD „Bilka“ Gasser zadel jedro celotne problematike – ko je poudaril: „Naše društvo ni včlanjeno v KKZ. Kljub temu nam Nužej Tolmaier rad pomaga. Ne vidim nobenih ideoloških ovir, da s KKZ ne bi sodelovali.“

Janko Kulmesch

REKLI SO

Nastavljeni v centrali niso aparat, temveč ljudje.

PODPREDSSENIK KKZ DR. MIHA VRBINC

Očitek, da nimam razumevanja za kulturo, je več ko neresen.

PODPREDSSENIK NSKS MAG. VLADIMIR SMRTNIK

Da je možna skupna kulturna organizacija, dokazujejo podeželjska društva. Če zmorejo delovati pod skupno streho organizacijske celice na bazi, zakaj to ne more biti mogoče v celovski centrali?

MAG. VLADIMIR SMRTNIK

Ljudi na podeželju zanima kulturno delo in ne razdvojenost v Celovcu. Moj brat je 50 let pel pri zboru in nikoli ni vedel, kaj je SPZ ali KKZ.

PREDSSENIK SGZ IN MOPZ KRALJ MATJAŽ DR. MATEVŽ GRILC

Meni je vseeno, za katero organizacijo delam. Važno je, da se izvede dober projekt.

BREDA VARL

DISKUSIJSKO OMIZJE NA SEJMU GAST:

Šengenski sporazum je blokada

Velik aktualni problem za slovenske državljane je čakanje na meji. Tudi Zernatto je za izvzemne rešitve.

Že tretjič zapovrstjo je na celovškem sejmu GAST (letos od 8. do 11. marca) prišlo do informativnega srečanja med koroškimi in slovenskimi zastopniki gospodarstva in politike. Iniciator je, kakor že obadvakrat poprej, slovenski generalni konzulat v Celovcu s poslanikom Jožetom Jerajem na čelu. Letošnji organizator srečanja pa je bila Slovenska gospodarska zveza (SGZ), čigar predsednik Matevž Grlic je bil tudi diskusijski vodja okrogle mize. Ta je bila letos dobro zasedena, saj so bili udeleženci razprave deželni glavar Christof Zernatto, minister za drobno gospodarstvo in turizem Slovenije Janko Razgoršek, predsednik sekcije za turizem pri SGZ Koroške Gabriel Obernosterer in član promocijskega odbora slovenskega olimpijskega komiteja Vojteh Budinek.

Posebna teža letošnjega omizja je bila seveda na kandidaturi za zimske olimpijske igre 2006, kjer je Celovec prevzel dokončno pobudo in se postavil v ospredje kot avstrijsko in odgovorno olimpijsko mesto s Slovenijo in Italijo kot partnerji s posebnimi pogodbami. Tako je šla diskusija v smer turizem v zrcalu kandidature za olimpijske igre.

Jeraj je v svojih pozdravnih besedah podčrtal napredovanje v sodelovanju med Koroško in Slovenijo in olimpijske igre izpostavil kot nov mejnik v tem prizadevanju, to pa podkrepil z izjavo državnega predsednika

Klestila na obisku GAST, ko je ta olimpiado Brez meja označil kot „smel in pionirski projekt s političnim pomenom“. Konzul je prepričan, da bi bilo treba to kandidaturo še bolj koriščati za poglobitev sodelovanja in to najbolje „s konkretnimi projekti“. Koroške Slovence je Jeraj ponovno postavil v ospredje kot „kreativne povezovalce“, ki so za to slej ko prej premalo koriščeni.

Predstavniki gospodarske zbornice Slovenije so zaradi aktualnosti opozorili na problem pri odpravljanju na meji, saj je kljub pesonalni preobložitvi predlogotrajno. S tem se je strinjal tudi Zernatto, ki to sicer pozna očitno le kot privatnik (golf na Bledu). Možno odrešilno zamisel je dal tajnik SGZ Jože Picej, ki je spomnil na rešitev v Italiji s posebnim pasom za še „neevropske“ Slovence.

Deželni glavar Zernatto se je v svojem stališču tudi drugače dal evropsko. Zavrnil je vsakršno malodušno mišljenje v turizmu, podčrtal pomen interreg-projektov, pozival, da se postavijo v ospredje skupne odlike alpejadranskih dežel v turistični ponudbi in dejal, da olimpijske igre naj ne bil bile samo „špektakel, ampak priložnost, da se odstranijo meje v glavah“. Pod izbranim geslom Brez meja pa naj bodo tudi „obnova olimpijske ideje, ki zaradi komercializacije vse bolj propada“.

Kakor Zernatto je tudi minister

Razgoršek poudaril velik pomen interreg-projektov in dejal, da bi bilo v turizmu sodelovanje še povečati. Glede politične podpore Slovenije olimpijskim igram je dal v svoji funkciji vso podporo projektu.

Obernosterer je bil v svojih mislih najkonkretnjši in dal nekaj predlogov za izpopolnjevanje turistične ponudbe glede na Slovenijo in Koroško: tako je npr. omenil veliko zanimanje koroških turistov za kulinariko in kulturo v Sloveniji in ju je zato treba „veliko bolj vključiti v turistično ponudbo“, kot drugi pomembni dejavnik pa poudaril izgradnjo kolesarskih poti med Koroško in Slovenijo. Tudi zanj so olimpijske igre dobra priložnost za splošno poživitev turizma.

Budinek je glede kandidature priznal, da „Slovenija doslej ni bila čisto zraven, vendar bo v primeru kandidature polno sodelovala“ in to podkrepil z izjavo, da „poti nazaj ni več“. V tej zvezi je kritiziral slovenske medije, ki da pogosto razširjajo desinformacije.

Spričo velike udeležbe zainteresiranih je prišlo še do več diskusijskih prispevkov, ndr. od Hanzija Mikla kot pristojnega za interreg-projekte pri Kmetijski zbornici, ki je opozoril na prizadevanja njegove sekcije v izboljšanju in izkoriščanju ponudb predvsem na področju kmečkega turizma. Največ protestov pa je prišlo glede omenjenih težav na mejah zaradi šengenskega sporazuma.

Adke

DVOJEZIČNA TAK

Iz gospodarske prakse

Mesto Beljak je že od nekdaj bilo trgovsko središče med Nemčijo in Italijo. Leta 1970 je ravno tukaj bila ustanovljena podružnica koncerna SIEMENS. To je bil važen napredek za gospodarski položaj tega mesta, kajti SIEMENS je svetovno podjetje, ki ima postojanke v Nemčiji, Franciji, ZDA, Malajziji in tudi še drugod. V Beljaku je s tem nastala, na avstrijskem območju, prva produkcija polprevodnikov. Ti produkti se uporabljajo v telekomunikaciji, avtomobilih, računalnikih ipd.

Pri predavanju gospe mag. Tschernitz pa ni bilo v ospredju podjetje samo, marveč rekrutiranje delojemalcev oz. vprašanje kako se lahko najbolj uspešno poteguješ za delovno mesto. Prvi korak je pisna prijava. Važno je, da upoštevamo gotova načelna določila. Pisna prijava naj ne bi bila daljša od ene strani in naj bi tudi pojasnjevala, kaj si pričakuješ od svojega prihodnjega delovnega mesta. Seveda pa je jasna razporeditev najvažnejša. Pisne prijave, ki ne ustrezajo tem določilom, niti ne pridejo v končni izbor. Prav tako pomemben kot pisna prijava je življenjepis. Tudi tukaj je jasna razporeditev nujna. Življenjepis naj bi vseboval osebne podatke, podatke o šolanju in dosedanjih poklicnih dejavnostih ter dodatne izobraževalne kvalifikacije. Ni pa nujno, da se strogo držiš vseh teh pravil. Pogostokrat pa je boljše, da že ob začetku poudariš svojo kreativnost s tem, da npr. oblikuješ krovni list za prijavo. V tem sklopu nam je gospa mag. Tschernitz pokazala nekaj dobrih, nazornih primerov in razložila, kako učinkujejo. Majhen nasvet ob robu: uporabljajte barvne liste za prijavo, kajti s tem boste gotovo vzbudili pozornost. Ob koncu predavanja nam je gospa mag. Tschernitz še dala nekaj namigov za predstavitveni pogovor, kajti prvi vtis je vedno najvažnejši.

Dijaki in dijakinje Dvojezične trgovske akademije se na tem mestu zahvaljujejo Slovenski gospodarski zvezi, da jim vedno spet posreduje pestra in zanimiva predavanja z raznih podjetniških področij.

Silvia Hribernik,
Silvia Petschnig

Foto: NT/Feira

Z desne: slovenski minister za drobno gospodarstvo Janko Zagošek, generalni konzul Jože Jeraj, predsednik SGZ Matevž Grlic, podpredsednik SGZ Hanzij Ogris ml..

Te dni obhaja 75. rojstni dan **Tilka Dolinšek** iz Proboja pri Žitari vasi. Slavljenki ob tem visokem osebnem jubileju od srca čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, predvsem zdravja in osebnega zadovoljstva.

Minuli ponedeljek je obhajala rojstni dan **Fini Ogris** iz Drabuvaž. Ob tej priložnosti ji od srca čestitajo vsi domači ter so ji po tej poti zahvaljujejo za vso ljubezen. Čestitkam se pridružuje uredništvo NT.

V Nonči vasi pri Pliberku je slavila 90. življenjski jubilej **Pod-**

BRNCA/ARGENTINA

Slovenski duhovnik v Argentini – Boris Koman 90-letnik

Danes, 13. marca, praznuje svojo 90-letnico gospod Boris Koman, slovenski duhovnik v Argentini.

Gospod Boris Koman je bil rojen 13. marca 1908 v Radovljici na Gorenjskem, kamor so se preselili njegovi starši z Brnce na Koroškem že leta 1903. Njegov oče je bil doma pri Kompanju na Brnci - iz družine, okrog katere se je začelo razvijati prosvetno življenje tedanje Brnce. Spomnimo se samo na Janeza Miklaviča, ki je ustanovil pred 1. svetovno vojno tamburaško društvo in začel z vrsto kulturnih in prosvetnih dejavnosti. Tako je še pred 2. svetovno vojno na novo oživilo pevsko društvo pod vodstvom Hanzija Kripovnika. Mati g. Borisa je bila učiteljica, pl. Kleinmayerjeva.

Boris Koman je bral svojo novo mašo v Radovljici, ko mu je bilo 24 let. Nato je po odsluženju vojaškega roka služboval kot kaplan v Beli Krajini, pozneje pa kot župnik v okolici Ljubljane. Po koncu 2. svetovne vojne se je preselil v Argentino, kjer živi še danes.

Zaradi skrbne domače vzgoje in prežetosti s kulturno dejavnostjo svojih domačih, se je razvil v dobrega pedagoga in kulturnega delavca.

Razpet med dvema celinama in tremi kulturami, med slovensko, avstrijsko in argentinsko, je deloval kot pravi kristjan, brez sovraštva in nestrpnosti. Kako je bil povezan z ljudmi, nam pove že to, da je svojo srebrno mašo bral na Koroškem, zlato v Radovljici in diamantno v Argentini.

Še na mnoga zdrava leta!

ČESTITAMO

lesnikova mama. Slavljenki ob tem visokem osebnem jubileju od srca čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, predvsem zdravja in osebnega zadovoljstva.

Slovensko društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike naslednjim svojim članom: **Tili Sumitsch** iz Doba pri Pliberku, **Pepki Pajank** z Bistrice nad Pliberkom in **Ančki Dlopst** iz Večne vasi. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljenecem od srca čestitajo in kličejo na mnoga zdrava in milosti polna leta. Čestitkam upokojencev se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

40. pomlad je slavila **Sonja Schlapper** iz Celovca. Domači in sorodniki ji ob tej priložnosti od srca čestitajo in želijo vse lepo in dobro tudi v prihodnje. Čestitkam in željam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

V Selah je slavil 50. rojstni dan in god **Fric Rakušek**. Slavljenču ob tem posebnem dvojnem prazniku od srca čestitamo in kličemo na mnoga srečna in veselja polna leta.

Naslednje voščilo je namenjeno **Ani Lausegger** z Radiš, ki je slavila jubilejno obletnico življenja. Slavljenki iskreno čestitamo in kličemo na mnoga zdrava in

milosti polna leta.

V Vogrčah je obhajala rojstni dan in god **Francka Lubas**. Ob tem dvojnem prazniku od srca čestitamo in želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružujejo prijateljice „kvartaškega krožka“.

Za rojstni dan čestitamo tudi **Hanzeju Smrečniku** iz Čepič pri Globasnici. Vse najboljše tudi v prihodnje!

74-letnico je obhajal **Ivan Živkovič** s Stanj v Kotmari vasi. Zvestemu bralcu iskreno čestitamo in želimo vse najboljše. Čestitkam se pridružujejo Gorjanci in EL Kotmara vas.

Prihodnjo nedeljo, 15. marca, bo srečal Abrahama **Florian Rulitz** s Kočuhe pri Šmarjeti. Slavljenču ob tem lepem osebnem jubileju iskreno čestitamo in mu želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro.

Naslednje voščilo je namenjeno **Pepci Waldhauser**, po domače Podnarjevi mami iz Podna pod Vrtačo, ki je slavila 70. življenjski jubilej. Slavljenki ob tem visokem osebnem prazniku od srca čestitamo in kličemo na mnoga zdrava, srečna in veselja polna leta. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružujejo njeni

hvaležni otroci.

Sonja in **Branko Kolter** iz Celovca se veselita rojstva drugega otroka, sina **Sama**. Srečni družini od srca čestitamo, Samu pa želimo za življenje vso srečo in obilo božjega blagoslova. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružujeta Oktet Suha in KPD Drava.

Slovensko društvo upokojencev Šentjakob čestita za osebne praznike **Nanči Baumgartner** iz Šentjakoba, **Pepu Miklu** iz Zgornjih Borovelj pri Ledincah, **Johani Koren** iz Šentjakoba, **Justini Mikelj** iz Svaten in **Lojzu Baumgartnerju** z Bistrice. Vsi ostali člani društva upokojencev Šentjakob slavljenecem od srca čestitajo in kličejo na mnoga srečna in milosti polna leta.

Rojstni dan je obhajal tudi **Ciril Malle** iz Železne Kaple. Od srca čestitamo in želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam se pridružujejo vsi domači in drugi sorodniki.

Marija Martinschitz iz Šmarjete je minuli torek slavila 78. rojstni dan. Gospodinji nekdanjega šmarješkega župnika Lampichlerja ob osebnem prazniku od srca čestitamo in kličemo na mnoga zdrava in milosti polna leta.

Rojstni dan in god je obhajal **Jožko Igerc** iz Male vasi pri Globasnici. Ob tem dvojnem prazniku mu od srca čestitamo

ČESTITKI TEDNA

Milka Karner slavi 70. rojstni dan

Pri Karnerju so v razdobju nekaj mesecev praznovali kar trije člani družine skupno 200 življenjskih let. Jeseni je praznoval oče Mirko 80-

letnico, decembra sin Miran 50-letnico in pred nekaj dnevi mama **Milka** 70-letnico življenja. Milki, ki se zadnja leta umetniško močno izživlja in po nenadni smrti moža sama živi na Svetem mestu, so v imenu KPD Drava in EL Suha čestitali suški puabi. Ob izvrstni pogostitvi, prijetni domači družbi in petjem slovenskih narodnih pesmi, je Milka prestopila v osmo desetletje.

Čestitkam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA, ki kliče slavljenki na mnoga zdrava in milosti polna leta!

Okrogli jubilej Rihtarjevega Lekša

V Žvabeku je pred nedavnim slavil svoj 60. življenjski jubilej **Aleks Pototschnig**, po domače Rihtarjev Lekša.

S pridnostjo (kakor mnogokateri Žvabekar je moral s trebuhom za kruhom služiti po tujih deželah) si je ustvaril lep in privlačen dom, v katerem sedaj z ženo Ido, hčerko Marijo in sinom Benediktom uživa zaslužna pokojna leta.

Rihtarjevemu Lekšu ob lepem osebnem jubileju od srca čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova tudi v prihodnje, predvsem pa še trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružujeta KPD Drava iz Žvabeka in EL Suha.

in želimo vse lepo in dobro tudi v prihodnje.

31. rojstni dan je obhajala **Monika Polanz** z Blata pri Pliberku. Čestitamo in vse najboljše!

V Šentradegundi pri Rudi je obhajala visoko obletnico življenja, 93. rojstni dan, **Gertrud Hirm**. Slavljenci ob tem visokem osebnem prazniku od srca čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova tudi v prihodnje, predvsem zdravja in tihe osebne sreče. Čestitkam se pridružujejo sorodniki in dobri znanci.

40. pomlad je slavila **Gertrud Kogoj** iz Dobrle vasi. Čestitamo in vse lepo in dobro tudi v prihodnje.

V Selah sta obhajala osebni praznik **Lenči Olip** in **Pepi Oraže**. Obema pri srčno čestitamo in kličemo na mnoga leta!

Slovensko društvo upokojencev Podjuna čestita za osebne praznike **Jožefi Boschitz** z Metlove, **Ljudmili Erschen** iz Lovank, **Luciji Wertjanž** iz Škocijana in **Matildi Fido** s Sel pri Miklavčevem. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljenkama od srca čestitajo in kličejo na mnoga zdrava, srečna in milosti polna leta. Čestitkam in željam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

Anna Šumej iz Vogrč je slavila 40. rojstni dan. Slavljenci iskreno čestitamo in želimo vse lepo in dobro tudi v prihodnje.

Marija in Franc Kristan z Bistrice pri Šmihelu sta obhajala 39. rojstni dan. Obema od srca čestitamo in želimo vse najboljše.

90. obletnico življenja je obhajala mama in babica **Gertrude „Jerčka“ Podlesnig**. Jubilanтки ob tem visokem jubileju želijo vse najboljše, predvsem zdravja in osebnega zadovoljstva vsi otroci, posebno še vnukinja Hermina iz Globasnice. Čestitkam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

PEČNICA

Zaslužnemu zadružniku v spomin

V petek, 6. marca, smo se na Pečnici poslovili od bivšega poslovođe Posojilnice-Bank Podjuna Joška Urbana.

Umrli je v sredo, 4. marca v bolnici pri Elizabetin-kah po krajši bolezni. Pogrebne obrede je opravil župnik Jurij Buch, ki je dragoga pokojnika orisal kot veselega človeka, vedno pripravljenega pomagati.

Na grobu beseda naših zastopnikov in naša pesem nista bili zaželeni, zato smo mu namenili te vrstice.

Dragi pokojni se je rodil maja 1918 v Dulah pri Miklavčevem. Nam vsem je bil znan kot vesten zadružnik in vnet kulturnik.

Ko se je vrnil iz vojske, je bil od leta 1947 do 1951 nameščen pri Zadrugi v Železni Kapli, od leta 1957 do 1964 pa pri Južnogospodarski zadrugi v Sinči vasi. S 1. februarjem 1964 je po Janku Gröblacherju prevzel poslovodst-

† Joško Urban

vo Posojilnice v Dobrli vasi, ki jo je vodil do upokojitve l. 1979. Pri Posojilnici je bil od l. 1965 do 1983 tudi član upravnega odbora.

Joško Urban je bil nam mlajšim, ki smo se pri njem učili bančništva in knjigovodstva, zelo vesten in natančen „mojster“. Svoje temeljito znanje nam je posredoval s prijateljsko natančnostjo in vestnostjo. Vedno smo imeli vtis, da je za mlajšo generacijo imel veliko posluha, časa in širokogrudno srce.

Zato se dragemu Jošku zahvaljujemo za vse, kar nam je dobrega posredoval. Ohranili ga bomo v častnem spominu. Naj mu bo domača zemlja pod okriljem Jepe lepo zadnje bivališče. **JOB**

GLOBASNICA

Prerana Smrt Walterja Valanta

Po težki bolezni je umrl v 42. letu starosti.

Rajni se je rodil 30. 8. 1956 na Gojerjevi domačiji v Strpni vasi pri Globasnici. Zaključil je osnovno in srednjo šolo ter se odločil za poklic zidarja, ki se ga je tudi izučil. Vesten pri delu in kot dober kolega je leta delal na raznih gradbiščih tudi kot predelavec.

Rajnega pa so še posebno odlikovale človeške vrline. Le redko kdo je imel takšne posebne sposobnosti za medčloveški pogovor in razumevanje za družbo. Zato ni bilo nenavadno, da se je pozneje odločil preusmeriti poklicno pot in prevzel odgovorno nalogo pri zavovalnici Nordstern. Tudi v novem poklicu ni iskal v prvi vrsti osebne materialne koristi, ampak skušal zastopati svoje stranke. Ta nesebična pomoč drugemu ga je tako odlikovala, da je priljubljenost še posebno izstopala.

Walter Valant pa se je tudi z globokim srčnim prepričanjem poročil z ženo Hildegard.

12. 11. 1979 sta z ženo zgradila lepo domačo hišo. Rodila sta se jima dva otroka, Kerstin in Peter, ki ju je iz vsega srca ljubil in jima bil skrben in zgleden oče ter poskrbel za urejeno in lepo življensko pot. Ta očetova ljubezen in dobrohotnost sta ga odlikovala kot moža in očeta tako, da je smrt povzročila veliko praznino, ki jo

† Walter Valant

občuti predvsem družina, vendar tudi okolica.

Kot zgleden sosed in pravičen človek je vsakomur nesebično pomagal, podpiral društvene dejavnosti v občini in velikokrat bolj mislil na druge kot na samega sebe. Zato je bila vest, da je septembra lans-

kega leta težko zbolel, huda za vsakogar. Kljub temu rajni ni opupal in do zadnjega izražal življensko voljo. V 42. letu mladosti ga je Bog odpoklical k sebi in odvzel vsem, ki so ga ljubili. Temu primer-no se je zbrala tudi nepregledna množica sorodnikov, prijateljev in sovaščanov, ki so ga pospremili na njegovi zadnji zemeljski poti od domače hiše v Strpni vasi v šmihelsko farno cerkev in ga potem položili k večnemu počitku na tamkajšnje pokopališče. Pogrebne obrede je zelo ganljivo opravil župnik Janez Tratar. Pesmi žalostinke, ki so odražale tudi solze vseh žalujočih, pa je zapel domači cerkveni zbor.

Naj se rajni Walter odpočije od zemeljskega truda v trdnem upanju, da ga ne bomo pozabili in se ga v molitvi spomnili.

Ženi Hildegard, otrokoma Kerstin in Petru, materi Heleni, bratoma Michaelu in Ernstu ter sestri Mariji z družinami izrekamo naše iskreno sožalje. **Bernard Sadovnik**

ŽUŽALČE

Gregor Robič †

Ob koncu februarja je tragično končal svoje življenje Gregor Robič, pd. Črnikel v Žužalčah, občina Bekštanj. Ker se mu je vid slabšal - tako dikcija zdravstvenega urada okrajnega glavarstva Beljak, so mu odvzeli šofersko dovoljenje. Dan pred temu je še svojemu sosedu, hudo preizkušenemu Franciju Trunku tožil svoje težave in naglasil, da zavida Sigiju Schusterju, pd. Gašperju pri Starem Gradu, ki je sredi februarja v skalovju Škocijanske gore končal svoje življenje. Drugi dan si je po telesni negi oblekel črno obleko in si vzel življenje. S helikopterjem so ga hitro pripeljali v celovško bolnišnico. Po štirih urah je umrl. Globoko je odjeknila žalostna vest po bližnji in daljni okolici. Velika množica ga je 1. marca spremljala na zadnji poti na domače družinsko pokopališče. Župnik Peter Olip se je v ganljivih besedah poslovil od zaslužnega farana in bivšega člana brnške Zadruga. Poudaril je priljubljenost in ustrežljivost pokojnega. Pri maši zadušnici je cerkveni zbor umrlemu zapel v slovo stare domače žalostinke.

Vdovi, sinu in hčerki izrekamo naše iskreno sožalje.

K.S.

SPODNJE BOROVLEJE

Hanzi Smole †

Na zadnji dan v februarju 1998 je pri kegljanju na ledu v znani in priljubljeni Ravšovi gostilni umrl 66-letni Hanzej Smole. Komaj je zgodaj dopolne ob začetku prijel svoj „štok“, je že šel v kolena, se zgrudil na led in postal žrtev sekundne smrti. V sredo, 4. marca smo se pri maši zadušnici od njega poslovili ob močnem ljudskem petju. Župnik Jurij Buch je v svojih poslovilnih besedah poudaril njegovo marljivost. Pomagal ni samo svojim otrokom pri zidanju hiše, rad je pomagal povsod, kamor so ga sosedi in znanci klicali na pomoč. Jurij Buch je ob koncu nagovora dejal: polagamo te v grob sina Mihija, ki je kot 10 letni šolar tragično preminil v skalovju Komnice (Türkenkopf). Prepričani smo, da je pokojni že združen s svojim sinom. Hudo prizadeti vdovi in otrokoma z družinama izrekamo iskreno sožalje. **Ig**

Leta 1958

Policija je gledala...

Nonča vas. Zgodilo se je skoraj na dan pred 40 leti, in sicer 14. marca 1958 v Nonči vasi pri Pliberku. V vaški gostilni Edelbauer je prišlo do nezaslišanega primera fizičnega napada. Žrtev je bil danes že rajni Franc Buchwald, pd. Pukvov oče, velik prosvetaš in narodnjak. V gostilni je bil z mnogimi drugimi na predstavi diapozitivov tudi že umrlega župnika Vinka Zaletela, ko sta privihrala v gostinske prostore podivjana Max in Ignaz Rudolf in kričala „Slo- wenen heraus!“. S tem je bil tudi že povedan vzrok njune podivjanosti. Razgrajača sta zahtevala ukinitve predstave, nakar se je Buchwald z njima hotel mirno pogovoriti. Za to jih je dobil na debelo, saj sta ga zlikovca vrgla čez mize in ga začela obdelovati s pestmi. V prostorih je bilo sicer še več ljudi, ki so Pukvu priskočili na pomoč, v prvi vrsti Buchwaldova žena, vendar brez uspeha, saj sta bila razgrajača fizično premočna. Številni tam navzoči otroci, ki imajo to še danes živo v spominu, so na smrt prestrašeni postali priče temu hudodelstvu.

V to sta hudodelca Pukvu predlagala, da se „zunaj v miru zmenijo do konca“, kar je bila usodna past. V kuhinji sta pretepača začela mlatiti nemočnega in ga tako obdelala, da sta mu izbila vse prednje zobe in povzročila še druge hude telesne rane. Napadeni je naposled omedlel obležal v lastni krvi.

Tudi policija je potem prišla, vendar hudodelca ni aretirala, niti drugače kaznovala, čeprav sta bila zasačena na kraju zločina in bila obsejana s krvavimi madeži. Policista sta sicer nekaj zapisala, vendar se nista zmenila niti za nadaljnje grožnje pretepačev proti navzočim.

„To je podoba položaja na Koroškem v letu demokracije 1958, trinajst let po tem, ko pravijo, da je bil teror nacizma dokončno zrušen“ je zapisal NAŠ TEDNIK 20. marca 1958.

V Selah otroci doslej niso imeli možnosti obiskovati otroškega vrta. Ali se bo dala ta želja uresničiti?

Bodo tudi v Selah dobili občinski otroški vrtec?

Na seji občinskega sveta (5. marca) so v Selah mandatarji razpravljali o morebitni ustanovitvi občinskega otroškega vrta.

V lanskem letu zaradi raznih vzrokov občina ni izvedla načrtovanih projektov, za katere je bila od deželnega svetnika Hallerja že odobrena namembnostna podpora. Župan Wassner (SP) je naštel številne vzroke, hkrati pa pozval občinske može, da letos izvedejo nekatere projekte. Občinski svet je soglasno sklenil, da bo ponovno preverjena možnost boljšega turističnega izkoriščanja umetnega jezera v Homelišah (pridobili naj bi turističnega svetovalca). Ob tem se naj preveri tudi možnost postavitve majhne elektrarne za ogled, ki bi jo bilo možno postaviti tudi v Hajnževem grabnu. Na vsak način pa načrtujejo postaviti sanitarne naprave. Glavno pristojnost za izvedbo tega projekta naj bi imel odbor za turizem - sestavljajo ga N. Travnik (SP), H. Kulmesch (EL), H. Oraže (SP) ter župan in podžupana F. Jug (EL) in F. Kropivnik (SP). Razen tega je v Hajnžev graben načrtovana tudi posebna vodna raziskovalna pot, ki naj bi vsebovala vse zanimivosti in atraktivnosti tega naravnega bisera.

Na predlog odbora za turizem je bila gostilni Malle soglasno odobrena enkratna podpora v višini 50.000 šil. za sanacijo fasade. Dodatno je bilo sklenjeno, da dobi vsak, ki zboljša kategorijo svojega obrata (za eno zvezdo enkratno podporo v višini 10.000 šilingov).

Otroški vrtec. Predsednik družinskega odbora S. Užnik (SP)

je poročal o izvedeni anketi. Po tej ima zanimanje za otroški vrtec približno 15 otrok oz. staršev (to število je tudi potrebno za prejem podpor od dežele). Po Užnikovih besedah pride v poštev samo poldnevni vrtec (seveda dvojezičen). Nikakor pa še ni rešeno vprašanje lokacije vrta. Na

občinski seji je bilo samo ugotovljeno, da ima gotovo število staršev željo po predšolski otroški vzgoji. Nadalje bo na predlog družinskega odbora na eni izmed naslednjih sej tekla razprava o novem ključu za podpore raznim društvom.

Kontrolni odbor. Predsednik Nanti Olip (EL) je poročal, da je odbor prekontroliral blagajno in da pri tem ni našel nobenih pomanjkljajev. Poročal je tudi o ugotovitvi kontrolnega odbora, da se doklada za dvojezičnost občinski nameščenk M. Mak ne izplačuje po zakonskih merilih (dopis pravnega oddelka deželne vlade).

Trenutno se namesto najmanj 4% izplačuje samo 1%. Tozadevno je župan Wassner odgovoril, da bo dal preveriti, v kakšni meri se v pisni obliki uporablja slovenščina, sklicujoč se na tel. pogovor z uradnikom dež. vlade dr. Matschekom (po Matschekovih izjavah slovenščina kot pogovorni jezik za doklado ne pride v poštev - temu so odborniki EL odločno nasprotovali) in bo nato izdelal ključ, po katerem bo ta podpora izplačevana. Frakcija EL je bila mnenja, da uradovanje nameščencev vključuje vsekakor tudi uporabo pogovornega jezika.

Ker je od 1.1. 1998 na občinskem uradu na novo nameščena Dorothea Užnik (dolgoletni vodja N. Pristovnik je šel v pokoj), je postala Marica Čebul voditeljica urada.

MePZ Sele je pel v Škofji Loki

Že nekaj let zapovrstjo Pevsko društvo Sele organizira pevske seminarje v Sloveniji. Letošnji seminar je bil v pobrateni občini Škofja Loka, kjer so Selani imeli tudi koncert in peli sv. mašo. Seminar in koncert je za Selane odlično organiziral Jure Svolfšak. Izkupiček sobotnega dobrotelne koncerta, ki se ga je udeležil tudi škofjeloški župan Igor Draksler, je bil namenjen duševno prizadetim.

V nedeljo je MePZ Sele pod vodstvom mag. Romana Verdela v škofjeloški farni cerkvi oblikoval sv. mašo. Ob tej priložnosti so bili poglobljeni tudi stiki z domačim komornim cerkvenim zborom Cecilija Kobal in domenično nadaljnje sodelovanje. Pevski seminar je bil namenjen intenzivnim pripravam na tritedensko pevsko turnejo po Argentini letos avgusta.

1,2 mrd. za velekanaal! Protest v vseh občinah

Der Großkanal droht die Landbevölkerung finanziell zu erdrücken. Proteste in Bleiburg, Feistritz, Globasnitz und jetzt auch in Ruden. Am 20. März wird es in Einersdorf/Bleiburg sogar eine gemeinsame Protestkundgebung geben.

Nasprotniki velekanalizacije so mnenja, da je 1, 2 mrd. šilingov za gradnjo velekanaala s čistilno napravo v Vogrčah za občine Globasnica, Bistrica in Pliberk preveč. Deželna platforma za decentralno čiščenje odpadkov, občina Globasnica (oficialno) in večina strank v Pliberku in na Bistrici pozivajo k protestu. Danes, v petek, 13. marca, bo ob 19. uri pri Rößlwirtu v Pliberku protestno zborovanje, v petek, 20. marca, pa je na programu veliko protestno zborovanje na križišču v Nonči vasi (1 km pred Pliberkom), kjer pričakujejo nad 1000 ljudi, poslanca Zelenih Wabla ter druge parlamentarce, ki so proti gradnji velekanalizacij.

Tudi NAŠ TEDNIK podpira iniciative in občine v boju proti svetnici Sicklovi in deželni vladi za finančno zmogljivo rešitev.

Protestno zborovanje proti velekanaalu

Protestkundgebung gegen den Großkanal

**Petek/Freitag, 20. 3. 1998, 17.00
Nonča vas / Einersdorf**

1,2 Mrd. Schilling würde in Summe (inkl. Finanzierungskosten) nach Berechnungen der Kanalgegner der Bau des Großkanales für die Gemeinden Globasnitz, Feistritz und Bleiburg kosten. Nun regt sich erbitterter Widerstand in den drei Gemeinden, zu denen jetzt auch Ruden gestoßen ist.

GASTKOMMENTAR / KOMENTAR GOSTA

Politik für den Kanal

Es ist noch nicht lange her, da zogen sogenannte Experten durchs Land und redeten der Bevölkerung ein, die Bäche dürften nicht mehr in Schlangenlinien (Mäandern) durchs Land fließen, sondern müßten in gerade Betonbeete eingezwängt werden.

Andere Experten wiederum behaupteten, die Straßen müßten viel breiter ausgebaut werden, nur dadurch würde die Verkehrssicherheit zunehmen etc. Man hat diesen Experten vertraut, es wurden zig Millionen verbaut, um Bäche „gradzukriegen“ und Straßen zu verbreitern. Heute werden abermals zig Millionen investiert, um diese Sünden wieder rückgängig zu machen.

In der Abwasserfrage in den ländlichen Regionen ist unsere Gesellschaft gerade dabei, in eine strukturell ähnliche, sicher aber viel teurere Sackgasse hineinzufahren.

Es gibt eine Art Komplott, um einen weiteren Raubzug zur Ausplünderung der ländlichen Bevölkerung zu organisieren.

Mitglieder des Komplotts und ihre vorherrschenden Interessen

Es sind dies die Planer, die Tiefbauindustrie, die Gewerkschaft Bau/Holz. Sie stellen den inneren Kern der Zentralkanalierer dar. Bei Baukosten von durchschnittlich S 300.000 je Haushalt läßt sich sowohl für Baufirmen als auch für Planer satt verdienen. Um die marode Bauwirtschaft aufzupäppeln und einige Arbeitsplätze zu retten, sollen weiterhin Milliarden in den unsinnigen Kanalbau gesteckt werden. Gänzlich verschwiegen wird, daß KANALBAU sehr kapitalintensiv ist, ... und mit Umwelt hat KANALBAU schon rein gar nichts zu tun.

Rolle der Politiker

Auf Bundes- und Landesebene stehen sie unmittelbar unter dem Druck der Wirtschaftslobbys und in Abhängigkeit von

ihren Beamten. Auf Gemeindeebene sind sie meistens heillos überfordert. Sie verlassen sich daher voll auf die Planer und auf die Wasserbaubürokratie.

Die Wasserbaubürokratie

Sie, die Dr. Sampls, Dr. Polzers etc. sind die eigentlichen „Macher“ in Sachen KANAL. Sie glauben, die Weisheit gepachtet zu haben und sind daher auch komplett unfähig umzudenken. In zahlreichen persönlichen Gesprächen mit Landespolitikern beteuern diese immer wieder, gegen die sture Haltung der Beamten nicht durchzukommen. Es gibt sie also auch auf Landesebene, unsere „Da kann manix machen Politiker“.

Ein besonderes Verbreitungsgebiet dieser Spezies von Politikern befindet sich in Unterkärnten. Sie sind allesamt Bürgermeister und heißen Grilc, Pajank

und Robnig. Vor lauter Untertanenmentalität und vorauseilendem Gehorsam sind sie komplett unfähig, in Sachen KANAL endlich für ihre Gemeindebürger Partei zu ergreifen und sie gegen die Schikanen der Wasserbürokratie zu verteidigen.

KANAL und Umwelt, zwei Paar Schuhe!

Zum Abschluß noch Anmerkungen zu den Vorwürfen von Sickl, Abwasserhorräten, Gösingers und Co, die „Kanalrebell“ würden mit ihrem Vorgehen das Grundwasser gefährden.

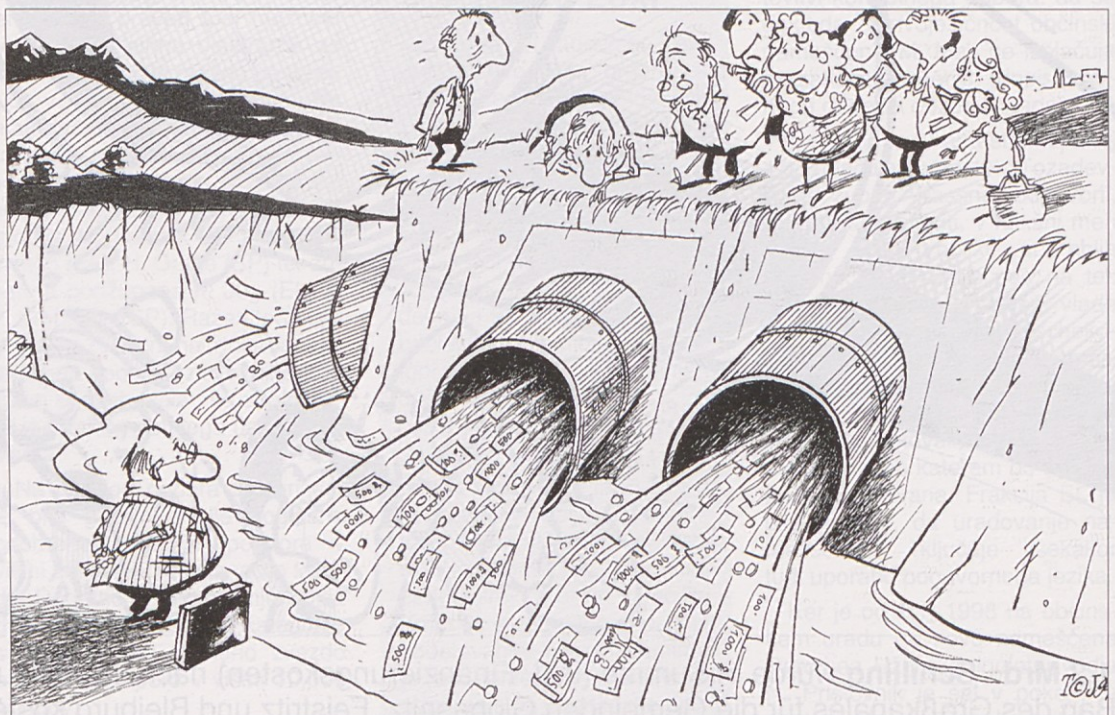
Dazu Zitat Dr. Katzmann, Biologe und Umweltpapst in Wien: „Kärnten hat mit Abstand den geringsten Kanalisationsausbaugrad (ca 60 %, die übrigen Bundesländer ca 90%), und trotzdem mit Abstand das sauberste Grundwasser.“

Josef Pototschnig hat vor 6 Jahren in Feistritz mit dem Kampf gegen den Großkanal begonnen, heute hat er Mitstreiter in sämtlichen Gemeinden.

Ein weiteres Indiz für das verantwortungsvolle Vorgehen der „Kanalrebell“ ist die volle Unterstützung der Grünen sowohl auf Landes-, besonders aber auch auf Bundesebene. Auch die Grünen fordern ein totales Umdenken, weg vom Zentralkanal, hin zu dezentraler Abwasserreinigung.

Für diese dezentrale Abwasserreinigung muß weder ein Bundes- noch ein Landesgesetz abgeändert werden, lediglich der sogenannte „Sickl-Erlass“, der sogar das Versickern von vollbiologisch, zu über 90 % gereinigten Abwässern verbietet, müßte gestrichen werden.

Es gibt eine Art Komplott, um einen weiteren Raubzug zur Ausplünderung der ländlichen Bevölkerung zu organisieren.

Velekanal pomeni finančni kolaps

Bernard Sadovnik kot govornik deželne platforme za decentralno čiščenje odplak poziva, da občani sodelujejo pri podpisni akciji in pridejo na protestno zborovanje v petek, 20. marca, v Pliberk.

Z njim se je pogovarjal Silvo Kumer.

NT: Od leta 1992 se v občinah Globasnica, Bistrica in Pliberk borite proti skupnemu velekanalu. Kje se zatika?

Sadovnik: Zatika se samo zaradi tega, ker odlok referentke Sicklove (op. uredn. „Versickerungs-erlaß“) sili občine v skupno kanalizacijo in preprečuje vsako decentralno rešitev. To zaradi tega, ker ponikanje očiščenih odplak tudi zunaj zaščitenega področja talne vode (Grundwasserschongebiet) ni dovoljeno. Ta prepoved pa je v nasprotju z zveznim zakonom, ki ponikanje predvideva kot integralni element čiščenja odplak.

Kaj grozi občanom, če ostane odredba Sicklove veljavna?

Če se ne spremeni deželni zakon o kanalizaciji občin, ki bi spodbil odrebo Sicklove in upošteval predpise EU in noveliranega vodnega zakona o vodnem pravu, grozijo posameznemu občanu visoki stroški, ki gospodinjstva in obrtnike lahko vodijo v posameznih primerih v finančni kolaps. Neposredno to sili mlade družine, da se preselijo v mesta, kjer teh visokih stroškov ni.

Na Koroškem še 50 občin nima kanalizacije. Kot govornik deželne platforme za decentralno čiščenje vodnih odplak združujete nasprotnike iz teh občin. Ali si skupno pričakujete več uspeha?

To dejstvo dokazuje, da vprašanje kanalizacije ni samo problem treh podjunskih občin, ampak občin po celi Koroški. Skupen nastop vseh koroških ljudskih ini-

ciativ je po triletnem delovanju uspel vsaj v tem, da se danes vse stranke v deželnem zboru zavedajo problematike in o njej tudi resno diskutirajo. Razveseljivo je, da je ravno ÖVP med prvimi, ki podpira spremembo deželnega zakona, od katerega je vse odvisno. Pri SPÖ je doslej najbolje spoznal potrebo po spremembi klubski predsednik Herbert Schiller, katerega podpirajo tudi posamezni mandatarji. Zelo razočara pa FPÖ, ki sicer vedno govori, da je stranka delavcev, v tem

vprašanju pa zastopa izključno interese bančništva in gradbeništva. Dosledno so nas doslej podpirali EL in parlamentarci Zelenih.

Kaj lahko stori posamezni občan, da se ubrani velikih finančnih obremenitev?

Vprašanje je, ali nam bo uspelo spremeniti deželni zakon ali ne. Zato je zdaj odločilno, ali zberemo potrebnih 3000 podpisov za uvedbo referendum za spremembo kanalizacijskega zakona. Vsak volilni upravičenec sam sebi pomaga, če podpiše. Na občinskih uradih v Globasnici in Pliberku ima celo občinski urad potrebne podpisne formularje. Ravno tako važna pa je udeležba vsakega občana pri protestni akciji v Pliberku, v petek, 20. marca ob 17. uri. Že podobni primeri so dokazali, da samo masovni nastopi lahko prisilijo politike, da začnejo poslušati na občana.

Na posameznike ustvarjajo uradniki velik pritisk in jim grozijo s kaznimi. Kakšnemu pritisku ste izpostavljeni vi?

Uradniki Sicklove in referentka sama nas skušajo deloma celo z neresnicami difimirati v javnosti in nas osmešiti pred občani. Skušajo tudi občine in iniciative med seboj izigravati s ciljem, da se razbije enotno nastopanje proti velekanalizaciji. Ker pa nismo odvisni od nobenih strank ali lobijev, ne bomo klonili. V vsakem primeru se bomo do zadnjega borili za pravice „malega človeka“ na podeželju, ki je itak že gospodarsko zapostavljen, ker živi v gospodarsko zapostavljeni regiji.

DOBESEDNO

„Sicklova zastopa interese gospodarstva in ne varstva okolja, in vse to na račun malega človeka.“

„Velekanal bi uničil obrtnike in gostilničarje in s tem vaško življenje.“

„Decentralne naprave so ekološko boljše in povzročajo polovico manj stroškov.“

„Kako naj upokojenec plača 100.000 šil. za priključek in letno do 15.000 šil. za uporabo kanala?“

„Velekanal bi stal na gopodinjstvo 500.000 šil, posamezno napravo pa je možno kupiti že za 70.000 šil.“

„Uradniki s plačo v višini 50.000 šil. ne vedo za probleme delavca, ki zasluži 13.000 šil. in s tem vzdržuje hišo in družino.“

Decentralne naprave podpirajo naslednja podjetja:

Folgende Unternehmen unterstützen dezentrale Kläranlagen:

Tischlerei/Mizarstvo

Christian Božič

Hof/Dvor

Šmihel/St. Michael

Bäckerei

Manfred Greiner

**Globasnica/
Globasnitz**

Tel. 04230/210

Landessprecher Sadovnik

Großkanal führt in den finanziellen Kollaps

In Kärnten sind noch 50 Gemeinden ohne Kanalisation. In den meisten gibt es bereits Bürgerinitiativen, die gegen Kanalgroßprojekte kämpfen und sich für kostengünstigere dezentrale Lösungen einsetzen. Sprecher der Landesplattform für dezentrale Abwasserreinigung ist Vizebgm. Bernard Sadovnik.

Ziel der Landesplattform ist die Änderung des Gemeindekanalisationsgesetzes, womit auch das Versickerungsverbot für gereinigte Abwässer zu Fall gebracht werden soll. Für die Einleitung eines Volksbegehrens zur Änderung des Gesetzes sind 3.000 Unterschriften notwendig. Formulare liegen in den Gemeindeämtern Bleiburg und Globasnitz auf. Sadovnik: „Jede Unterschrift hilft den finanziellen Kollaps, den der Großkanal verursachen würde, zu verhindern!“

Decentralne naprave
podpirajo naslednja
podjetja in društva

Folgende Unternehmen
unterstützen dezentrale
Kläranlagen:

Gostilna - trgovina
Šoštar
Globasnica
tel. 04230/211

Zadruga market

Železna Kapla
Dobrla vas
Globasnica

Fackelträger
Bokvarji

iz

Globasnice/
Globasnitz

Inštalacije
Gregorič
Mala vas
Globasnica

tel. 04230/270

Slovensko
kulturno
društvo
Globasnica

Kanalizacija: vsi so procentralnemu velekanalu

Politiki iz občin Pliberk, Bistrica in Globasnica so se v potu z NAŠIM TEDNIKOM jasno izrekli proti centralnemu velekanalu, prišli bodo tudi na protestno zborovanje 20. marca. Pliberk in pozivajo občane, naj sodelujejo pri tej skupni akciji.

Občina Globasnica oficialno podpira protest 20. marca

Držim se sklepa občinskega sveta, ki predvideva za občino Globasnica samostojno rešitev. Pretekli tork smo vrhu tega soglasno sklenili, da damo od DI Heidingerja narediti nadkrajevno študijo, ki jo zahteva deželna vlada, kar pa ne bo spremenilo našega stališča. Občina Globasnica oficialno podpira protestno zborovanje 20. marca. Osebnost pa sem bolj skeptičen, ali bosta zaradi tega deželna vlada in Sicklova spremenila svoje mnenje.

PAUL
ROBNIG
(SPÖ),
ŽUPAN V
GLOBASNICI

Deželna svetnica Elisabeth Sickl bi najraje videla, da bi se občine Pliberk, Bistrica in Globasnica združile v skupno zvezo odplak in gradile skupno kanalizacijo, ki je po mnenju njenih uradnikov najcenejša varianta.

Vse tri občine imajo izdelane koncepte za svoje občine, Bistrica in Globasnica sta ga lani tudi že v občinskem svetu sklenili. Pliberk je centralni projekt DI Kronawetterja odklonil. Do 31. decembra imajo občine še čas, da predložijo deželni vladi dokončne koncepte.

Ti pa morajo vsebovati tudi nadkrajevno študijo, ki upošteva možnost skupne centralne kanalizacije za te tri občine.

V vseh treh občinah delujejo tudi ljudske iniciative za decentralno čiščenje odplak in kaže, da medseboj znatno boljše sodelujejo kot občine. Ljudskim iniciativam je namreč uspelo, da vlečejo za eno vrv in da nastopajo skupno za decentralne rešitve. Uspeh vidijo iniciative že v tem, da so občinski politiki začeli misliti drugače, predvsem pa, da so začeli raču-

nati in so tako spoznali, da skupnega velekanala za vse tri občine ni možno financirati.

Predpogoj za decentralne rešitve po vaseh, kjer se lahko vaščani združijo v zadrugo, pa je, da pade prepoved za ponikanje očiščenih odplak. In v tej točki so politiki in ljudske iniciative enakega mnenja: „Sicklova odredba“ mora pasti! Zato bodo ljudske iniciative skupno s politiki vseh treh občin 20. marca na zborovanju zahtevali, da deželna vlada spremeni to odredbo.

Prilogo o čiščenju
odplak so pripravili:

Silvo Kumer - tekst
Marijan Fera - slike
Jörg Friesnegg -
karikature

Treba je doseči, da bo ponikanje spet dovoljeno

Sem seveda proti centralnemu kanalu. Važno je, da dosežemo, da bo padla prepoved o ponikanju in da bo dovoljeno očiščeno vodo napeljati v reko Bistrico. Potem bo možno, da bodo po vaseh zgradili decentralne naprave, ki so po zadnjih računih znatno cenejše kot velekanal. Protestno zborovanje je zelo potrebno, ob primeru Blato smo videli, da je tako možno javnost opozoriti na odprta vprašanja. Upam pa, da bo prireditev potekala resno in stvarno.

EK. SV.
FRIC KUMER,
(EL)
MESTNI SVETNIK
V PLIBERKU

Sem proti velekanalu in za decentralne čistilne naprave

Že v volilnem programu lani sem obljubil, da bom za decentralno rešitev, tega se tudi zdaj držim. Za občino Globasnico bi bila ekološko in gospodarsko gledano najboljša samostojna rešitev. Zadnji čas je, da se branimo proti gradbenemu in bančnemu lobiju. Naše občane pozivam, da grede 20. marca na protestno zborovanje in s tem dokažejo, da se ne strinjajo z velekanalom. Sem pa seveda tudi v prihodnje odprt za pogovore in pogajanja.

SIMON
HARRICH,
(BÜL)
PODŽUPAN V
GLOBASNICI

Grem skupno z mojimi občani na protestno zborovanje

Sem jasno proti velekanalu in za decentralne čistilne naprave. Najti moramo socialno in ekološko najcenejšo varianto. Edino, kar manjka, je jasno skupno mnenje med občinami Globasnica, Pliberk in Bistrica; to seveda koristi Sicklovi, ki nam hoče vsiliti velekanal. Naše občane pozivam, da grede 20. marca na protestno zborovanje; s tem bomo tudi na zunanost pokazali, da se ne strinjamo s tem, kar „tam zgoraj“ v Celovcu odločajo mimo nas.

DI FRITZ
FLÖDL
(LFA),
PODŽUPAN
NA BISTRICI

Občina Bistrica že ima svojo decentralno študijo

Sem realist in zaradi tega izhajam iz tega, da bomo v centralnih krajih, kot je npr. Šmihel, morali zgraditi eno čistilno napravo za celo vas ali celo več. Za obrobne kraje, kjer ni veliko prebivalcev, pa bo najugodnejše decentralno čiščenje. Naša občina ima že izdelan koncept, ki predvideva te variante, Sicklova pa zdaj zahteva še nadkrajevno študijo za vse tri občine. Kar se tiče protestnega zborovanja sem skeptičen, da bodo zaradi tega v Celovcu spremenili mnenje!

JANKO
PAJANK
(SPÖ),
ŽUPAN NA
BISTRICI

Gradnja kanalizacije je sicer intenzivna, ne prinese pa večjega števila novih delovnih mest.

„Sicklerlaß“ mora pasti, da bo ponikanje spet dovoljeno

Doseči moramo, da bo padla prepoved o ponikanju očiščenih odplak. Zato podpiram protestno zborovanje 20. marca. Kot majhna občina si ne moremo privoščiti teh visokih stroškov za velekanal, edina sprejemljiva rešitev je decentralni koncept, ki so ga npr. v St. Rade Gundu uresničili. Sprašujem se, kaj bi bilo, če bi namesto Sicklove imel referat za varstvo okolja član SPÖ ali ÖVP, potem bi bila FPÖ že zdavnaj zagnala vik in krik proti velekanalu.

STEFAN
VISOTSCHNIG
(SPÖ)
PODŽUPAN V
PLIBERKU

Najti moramo najcenejšo varianto za našo občino

V resnici je zadeva ta, da je čiščenje odplak v gosto naseljenih področjih cenejše, če se zgradi skupna čistilna naprava, v redko poseljenih krajih pa so decentralne naprave cenejše. Za občino Pliberk to pomeni, da bomo morali variirati med tema dvema variantama. Predpogoj pa je, da pade prepoved o ponikanju, za kar se bom tudi osebno zavzel na deželni vladi. Cilje protestnega zborovanja podpiram tudi jaz. Upam pa, da bo prireditev ostala stvarna in resna.

MAG. RAIMUND
GRILC
(ÖVP),
ŽUPAN V
PLIBERKU

Skupni centralni velekanal gospodarsko ni izvedljiv

Velekanal, ki si ga predstavlja deželna vlada, za naše tri občine gospodarsko gledano ni izvedljiv, ker bi vodil gospodinjstva in obrate v velike finančne težave. Naša občina ima že izdelan okvirni koncept z decentralnimi rešitvami in mislim, da je ta koncept izvedljiv. Kar se tiče protestnega zborovanja, pa sem mnenja, da je treba tudi na tak način izraziti svoje nezadovoljstvo nad ravnanjem deželne vlade. Vsak, ki ima čas, naj izkoristi to možnost protesta.

ANDREJ
WAKOUNIG
(EL)
BISTRICA

Decentralne naprave
podpirajo naslednja
podjetja:

Folgende Unternehmen
unterstützen dezentrale
Kläranlagen:

Restavracija -
Gostišče
Juenna

Čepiče /Globasnica
tel. 04230/271

Gasthof

Ingeborg
Preschern
Globasnitz

Gasthof - Gostilna

Rischner

Podjuna/Jaunstein
Globasnica

Malerei u. Anstrich

Brettschneider

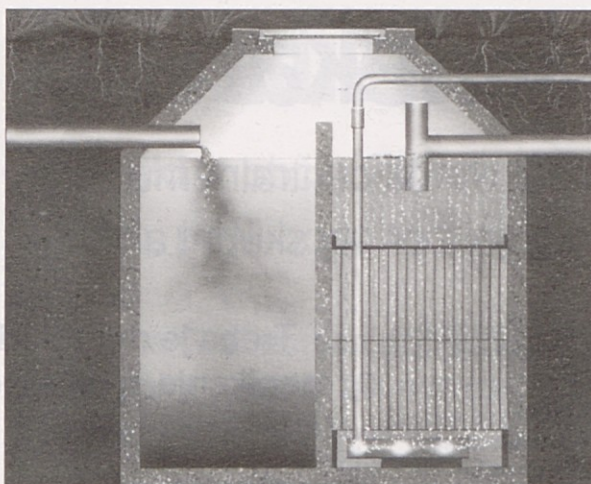
Bleiburg/Pliberk

Tel: 04235/21 23

ELEKTRO
Schest

Strpna vas/Traun-
dorf

Tel: 04230/709

Mechanisch - biologische
Kläranlagen
Beratung - Verkauf - Service

Praktische Auswirkungen des Versickerungserlasses

Bauwerber, Häuslbauer, Gewerbetreibende, die irgendwelche genehmigungspflichtige Umbauten vornehmen wollen, werden derzeit gezwungen, ihre Abwässer zu sammeln und von einem konzessionierten Betrieb ausführen zu lassen.

Das führt zu finanziellen Belastungen, die man ohne weiteres als ruinös bezeichnen kann. Ein Häuslbauer wird gezwungen eine verschliffene Senkgrube zu bauen (Kosten ca. S 100.000, jährliche Entsorgungskosten ca. S 40.000), sollte ein Kanal gebaut werden, muß er sich jedoch trotzdem an die Kanalisation anschließen.

Noch fataler ist die Situation bei den Gewerbetreibenden. Einige Beispiele aus den Gemeinden Bleiburg, Feistritz und Globasnitz. Die Kosten für die konzessionierte Entsorgung betragen S 190 je m³ Abwasser.

Beispiel I - Familienclubhotel Petzenkönig

Jährlicher Wasserverbrauch: ca. 4000 m³ x 190 = 760.000,-

Dem Betrieb wurde weiters bei Bescheid verordnet, eine ver-

schliffene Senkgrube zu bauen (Errichtungskosten: S 250.000).

Hotel Petzenkönig bi moral zapreti, ker so stroški previsoki.

Beispiel II - Gasthof Hudl Globasnitz/Globasnica

Jährlicher Wasserverbrauch: ca. 500 m³ x 190 = 95.000,-

Der Betrieb hat zwar eine fertig geplante und vom Land genehmigte biologische Kläranlage

(Planungskosten S 20.000, Projektkosten S 480.000), müßte sich jedoch später an einen Zentralkanal anschließen.

Beispiel III - Gasthof Šoštar Globasnitz/Globasnica

Jährlicher Wasserverbrauch: ca. 1.200 m³ x 190 = 228.000,-

Der Betrieb hat zwar eine fertig geplante und vom Land genehmigte biologische Kläranlage, müßte sich jedoch später an einen Zentralkanal anschließen.

Beispiel IV - Hotel Camping Pirkdorfersee

Jährlicher Wasserverbrauch: ca. 6.000 m³ x 190 = 1.140.000

Der Betreiber müßte in diesem Fall den Betrieb einstellen, da sich sonst für ihn nur zwei Fragen stellen: „Entweder führe ich den Betrieb in die fahrlässige Krida oder begehe einen Gesetzesbruch.“

**Posojilnica-Bank
Pliberk**

Poslovalnice/Zweigstellen:

Globasnica/Globasnitz, Šmihel/St. Michael
Žvabek/Schwabegg

1,2 Mrd. Schilling für lediglich 2-3 mg/l Nitratsenkung

Ökologischer Unsinn

Zu den grundlegenden Maximen der öffentlichen Verwaltung gehört das Prinzip der Zweckmäßigkeit und der Verhältnismäßigkeit der Mittel. Im Fall der geplanten Abwasserentsorgung der drei Unterkärntner Gemeinden Bleiburg, Feistritz und Globasnitz wird diese Leitlinie staatlichen Handelns von der zuständigen Landesrätin Sickl nicht beachtet. Denn Frau Sickl unterläßt es beharrlich, die sich in diesem Zusammenhang stellenden beiden Hauptfragen zu beantworten, nämlich um welchen Wert die Nitratkonzentration im Grundwasser des Jaunfeldes abnehmen wird, wenn die drei Gemeinden ein flächendeckendes Kanalisationsnetz bauen, und ob der erzielte Effekt in einem angemessenen Verhältnis zum Aufwand von insgesamt 1,2 Mrd. S steht?

Doch es bleibt nicht nur beim Unterlassen der freiheitlichen Landesrätin. Die drei Gemeinden haben 1995 von der steirischen Forschungsgesellschaft JOANNEUM RESEARCH eine Studie über die Abwasserentsorgung anfertigen lassen. Verantwortungsbewußt hatte man dabei im Sinne des Grundsatzes der Zweckmäßigkeit und der Verhältnismäßigkeit der Mittel von den Wissenschaftlern auch verlangt, die ökologische Auswirkung der einzelnen Entsorgungsvarianten zu beurteilen. JOANNEUM RESEARCH kommt dabei zu dem Ergebnis, daß im Falle des von der Landesregierung verlangten Großkanals mit einer Abnahme des Nitrats im Grundwasser von ca. 5 mg/l zu rechnen ist. Die durchschnittliche Nitratkonzentration beträgt zur Zeit 25 mg/l. Im Falle der von den Gemeinden gewünschten Variante von Einzel- und Gruppenanlagen sind es 2-3 mg/l, um die sich der Nitratgehalt verringern würde. D. h. bei einem Ausgangswert von 25 mg/l käme man nach Vervollendung des Projekts im ersten Fall auf 20 mg/l, im zweiten Fall auf 22-23 mg/l.

Der Unterschied in der ökologischen Auswirkung macht demnach ganze 2-3 mg/l Nitrat aus, das sind ca. 50% des Werts im Fall der Variante Groß-

Dr. Sepp Pleschitschnig ist Sprecher der Bürgerinitiative für dezentrale Abwasserreinigung in Bleiburg/Pliberk

kanal. Der Unterschied in den Kosten der beiden Lösungen beträgt hingegen 67% oder 800 (achthundert!) Millionen Schilling, da die von den Gemeinden gewünschte Lösung insgesamt 400 Mill. S kosten würde. Für die betroffenen Gemeinden kommt damit der Großkanal nicht in Frage. Landesrätin Sickl hat jedoch dieses Ergebnis der Grazer Wissenschaftler bis heute nicht zur Kenntnis genommen bzw. zieht daraus andere, für uns nicht nachvollziehbare Schlüsse.

Im übrigen kommt JOANNEUM RESEARCH zum Schluß, daß ca. 75% der Nitratbelastung aus der landwirtschaftlichen

(Über)Düngung stammen. Diese Feststellung findet sich auch in einem Dokument der Landesregierung, dem Kärntner Umweltbericht 1994, dessen Inhalt die Landesrätin für Umweltschutz ebenfalls zu ignorieren scheint.

Im selben Umweltbericht heißt es denn auch, daß eine merkliche Reduktion der Nitratwerte im Jaunfeld (Ziel wäre, sofern überhaupt als notwendig erachtet, 18 mg/l) „nur durch Aufgabe ertragsorientierter Landwirtschaft über lange Jahre zu erreichen“ ist (S. 197).

Die Landesregierung ist dringend aufgefordert, anstelle von Polemik und Allerweltsargumenten ihrerseits eine konkrete, zahlenmäßige Aussage darüber zu liefern, welche ökologische Auswirkung der von ihr forcierte Großkanal haben würde, und zweitens festzustellen, ob der damit verbundene riesige finanzielle Aufwand gerechtfertigt ist, insbesondere wenn die Strukturschwäche unseres Gebiets berücksichtigt wird.

Wie würde im normalen Wirtschaftsleben ein Unternehmer reagieren, wenn ein Vertreter bei ihm erscheint, um diesen mit allerlei Argumenten zu einer riesigen Investition zu bewegen, die Antwort auf die Frage nach dem konkreten Nutzen der Anschaffung jedoch schuldig bleibt?

Der Klärschlamm dürfte nach dem derzeitigen Gesetz unsinnigerweise sogar im Wasserschongebiet als Dünger aufgebracht werden.

Decentralne naprave
podpirajo naslednja
podjetja in društva:

Folgende Unternehmen
unterstützen dezentrale
Kläranlagen

Firma

COBRA Produktions und Handels Gesmbh.

Šmihel/St. Michael

SPD Edinost Šteben

9142 Globasnica

Gasthaus - gostilna

Štekl - Hudl

Globasnica/
Globasnitz

Getränkegroßhandel

PIUK

Kühnsdorf

Tel: 04232/89 111

Gasthaus/Restaurant

RÖBLWIRT

Pliberk/Bleiburg

Tel. 04235/2159

Kvartet „A Capella“ – na jubilejni prireditvi z novimi „lajbäci“.

Jubilej kvarteta nežnih glasov

Kvartet „A capella“ je slavil 5. obletnico delovanja. Prav za rojstni dan je izšla tudi prva zgoščenka „Domovina, mili kraj/I tram von mein Lebn...“.

Začetki vokalne skupine „A capella“ segajo nazaj v advent leta 1993, ko je provizor Janez Tratar iskal pevce, ki bi bili pripravljene oblikovati svitvo. Našel jih je med farno mladino v Andreji Sturm (sopran), Sonji Lesjak (alt) in Petru Grillizu (tenor). Peli pa so skupno s Tratarjem ter se imenovali „Farni kvartet“. Širši javnosti pa so se prvič predstavili avgusta leta 1994. Takrat so nastopili na celovškem sejmu, ki ga je avstrijski radio prenašal v živo. Medtem se je tudi že spremenila sestava, kajti Janeza Tratarja je zamenjal Hanzij Podrečnik. Na sejm so nastopili še z imenom kvartet SPD Srce, kmalu navrh pa so se odločili, da grejo neodvisno, samostojno pot s posebnim imenom „A capella“.

Pet let skupnega ustvarjanja je kvartetu pomenilo velik napor in trdo delo pa tudi vrsto lepih in globokih doživetij. Na njihovi poti glasbenega ustvarjanja niso bili sami, saj so jih vedno spremljali znanci in dobri prijatelji. Bili so deležni pomoči marsikaterih, dve osebi pa sta neposredno oblikovali glasbeno kakovost skupine: provizor Janez Tratar (predvsem v začetnih letih delovanja) in Pavli Stern (je za skupino priredil vrsto pesmi).

Koliko medtem pomeni vokalni kvartet „A capella“ v Dobri vasi, se je dobro pokazalo na njegovi sobotni prireditvi ob 5-letnici obstoja. V dvorani v kulturnem domu se je namreč

V dvorani v kulturnem domu SPD „Srce“ se je trlo poslušalcev.

trlo poslušalcev, med njimi tudi lepo število častnih gostov, na primer generalni konzul Slovenije Jože Jeraj, provizor Janez Tratar, dobrolski kulturni referent Rudi Vouk, tajnik KKZ Nužej Tolmajer ter še mnogi drugi iz našega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Prišli pa so tudi zastopniki večinskega naroda, predvsem pa mladina.

Mlado skupino, ki jo odlikuje nežno in tankočutno ter zelo čustveno petje, je lepo predstavil povezovalc večera Danijel Sturm. Kot gost je nastopil kvartet bratov Smrtnik, kateriga pot se je v preteklosti večkrat križala z mladim jublantom. Oba kvarteta veže mnogo podobnosti, „ena, verjetno najbolj značilna pa je ta, da so člani obeh skupin močno vzljubili petje,“ je dejal Danijel Sturm. Kvartet bratov Smrtnik je med drugim prvič zapel pesem „Pod Obirjem smo doma“ v priredbi Hanzija

Artača. Načrtovan je bil še nastop Višarskega kvinteta, toda zaradi bolezni neke pevke, je moral zbor odpovedati nastop.

Poleg odličnega podajanja pesmi obeh kvartetov, je jubilant „A capella“ predstavil še prvo zgoščenko „Domovina, mili kraj/I tram von mein Lebn...“, ki jo je posnel Gerhard Kušej. Njemu je veljala tudi posebna zahvala za izredno potrpljenje in nesebično delo pri snemanju.

Slavljenec „A capella“ je bil za svoje doslej uspešno delovanje deležen tudi mnogo čestitk. Javno so mu med drugim čestitali v imenu občine Dobla vas kulturni referent mag. Rudi Vouk („teško je v zadnjih letih bilo najti prireditev v občini, na kateri ne bi nastopil tudi kvartet A capella“), generalni konzul Jože Jeraj in predsednik domačega prosvetnega društva „Srce“ Stefan Kramer.

Franc Sadjak

CELOVEC

Velik nastop majhnih skupin

Koroška poje, tradicionalna revija KKZ, je bila letos v smislu srečanja okteto, kvinteto in kvartetov.

Srednja dvorana celovškega Doma glasbe je bila preteklo nedeljo, 8. marca, zasedena do zadnjega kotička, nastopajoči pa so pri poslušalcih brez izjeme znali ustvariti prijetno razpoloženje. Tokrat je Krščanska kulturna zveza, prireditelj tradicionalne pevске revije Koroška poje, povabila majhne vokalne skupine - pliberško vokalno skupino VOX (vodi Traudi Lipusch), Kvartet A CAPELLA iz Dobrle vasi (Peter Grilliz), družino Zwitter iz Zahomca, škocijansko mladinsko pevsko skupino NOMOS (Bertej Logar), dekliško skupino STEM iz Globasnice (Klaudija Schorli), moški kvintet DIE ROSENTERALER iz Šentjakoba v Rožu (Gerhard Tischler), Kvartet Borovlje (Edi Oraže), moško pevsko skupino AKORD iz Gorice (Mirko Špacapan), Kvartet bratov Smrtnik in Oktet Suha (prof. Matevž Fabijan).

Koncert je bil v znamenju domače ljudske pesmi, hkrati pa prepričljiv dokaz živete multikulturalnosti v naši narodni skupnosti. Vse skupine (razen družine Zwitter, Kvarteta bratov Smrtnik, Okteta Suha in goriške moške pevске AKORD) so zapele tudi pesem v drugem jeziku (večinoma v angleščini) in tako potrdile odprtost naše mladine do drugih kultur in narodov.

Nismo pa bili samo priča številnim angleškim izvedbam. Na sporedu sta bili tudi krstni predstavitvi dveh skladb Hanzija Artača („Škrjanček“, „Pod Obirjem smo doma“) v izvedbi Kvarteta bratov Smrtnik (besedilo za obe skladbi je napisal Ivan Sivec, „hišni

Mladi odkrivajo čar besede

Krstna uprizoritev „Medved Pu“ v Centru k&k.

Vsi, ki smo še v mladih letih prebrali zgodbe o medvedu, ki je po svoje duhovit in preprost obenem, cenimo knjigo Medved Pu zato, ker so besede takoj razumljive in tudi vredne premišljanja. Prav, da se je slovenska prosvetna zveza zavzela za to priljubljeno knjigo in jo v obliki odreske predstave ponudila javnosti. Imamo celo odlično domačo gledališko skupino - Teatr brez - ki se lahko loti takih in še bolj zahtevnih nalog.

DUNAJ

Predstavitel slovenske glasbene zgodovine

V četrtek, 5. marca je v literarnem centru „stara kovačnica“ predaval slovenski muzikolog prof. Primož Kuret. Predstavil je slovenski glasbeni prispevek evropski kulturi. Poudaril je, da je prav slovenski geopolitični položaj narekoval povezovalje in prepletanje različnih kulturnih tokov.

V Evropi pripada slovenski narod tistim redkim, ki so svojo identiteto gradili na kulturi in ne na močni nacionalni politiki. Tako so tudi glasbeniki iskali svoj umetniški izraz predvsem v lirčnosti, kar je izrazil značaj slovenskega ustvarjanja.

Prof. Kuret je svoja izvajanja okrepil z glasbenimi posnetki slovenskih skladateljev. Omenim naj le povojni originalni nastop skladatelja Svareta, ki je po letih stroge klasike spet segel po folklornih iz Istre, kar pomeni obrat v klasični glasbi na Slovenskem. Predstavil je tudi sodobno avantgardo: Ramšova, v Franciji cenjenega Globokarja in mlado, predvsem v Sviči uspešno Lariso Vrhunc.

Anton Levstek

KOROŠKI P.E.N. KLUB

Alois Brandstätter novi predsednik

Smrti predsednika Walterja Nowotnyja in tajnika Antona Fuchsa sta zapustili v vodstvu koroškega P.E.N. kluba veliki vrzeli, ki ju je uspelo zapolniti šele s pomočjo pesnika Petra Paula Wiplingerja. Pod vodstvom priznane pisateljice univ. prof. Aloisa Brandstätterja se bo koroški P.E.N. zavzemal za človekove pravice, kot so zapisane v njegovi ustanovni listini - mdr. nenazadnje tudi za dvojezičnost na Koroškem. Večkrat na leto se bo odslej javnosti predstavljal z literarnimi prireditvami. Kot novi začetek med potrebnim vztrajanjem in neizogibnim prilagajanjem je predvideno branje bivšega predsednika avstrijskega P.E.N. kluba Alexandra Gieserja.

pesnik“ za vse znane narodnozabavne ansamble v Sloveniji). Prav tako je prijetno odmevala skladba Janeza Gregoriča „Pepek Popek“ v izvedbi skupine VOX. Z njo se je skupina VOX predstavila na poti, ki jo že vsa leta uspešno hodi Oktet Suha; ta namreč dokazuje, da je mogoče odlično uskladiti pesmi domačih-slovenskih avtorjev s sodobnimi kompozicijami in temu primerno navdušiti predvsem tudi mlado publiko.

V imenu prireditelja je povezovalka Danica Urschitz pozdravila častna gosta - slovenskega kmetijskega ministra Cirila Smrkolja in generalnega konzula Jožeta Jeraja. Koncerta pa so se udeležili tudi predsedniki NSKS Nanti Olip, EL Andrej Wakounig, SGZ dr. Matevž Grlic in ZSO dr. Marjan Sturm.

-Kuj-

Zgornja slika: družina Zwitter z „legionarjem“ Edijem Oražajem. Poleg častnih gostov (leva slika drugi z leve minister Ciril Smrkolj) se je koncerta udeležil tudi Hanzij Artač z družino. Kvartet bratov Smrtnik (desno) je zapel dve novi Artačevi skladbi. slike: Marjan Fera

Prefrigan in naiven Medved Pu (Mirko Lepuschitz).

Ker so nastopili brez v knjigi povezovalnega človeškega lika, so se same živale dobro živjele v svojo vlogo in je vsak po svoje blestel: Mirko Lepuschitz je bil kot

Medved Pu ravno prav prefrigan in naiven, Nadja Žele kot Pušek ganljivo odkritosrčiter in prepričljivo brihten, Aleksander Tolmaier kot Sova, ta siva eminenca s ku-

pico učenosti v glavi in končno Martin Moschitz kot Sivček morda najbolj pristen pesimist, ki se mora vsem smiliti.

Publika, ki se je pri premieri v soboto, 7. marca, v k&k centru trla v dvorano, je različno reagirala na besedilo, ki je del svetovne literature. Odrasli znajo poslušati posameznim stavkom in se zabavajo ob modrih izjavah. Majhni otroci, katerim je prireditelj namenil igro, so se ob komičnih situacijah veselo smejali. Teško se mladina navadi paziti na besede, odkriti v njih skrite duhovite pripombe in jih povezati z lastnimi vsakdanjimi doživetji. Mladi so pač navajeni na optično izražanje, na risanke, elektronske igre in „action“. Celotni igralci sami so le s težavo tako podajali posamezne besede, da so gledalci opozorili na izrazno težo modrosti ljubkega Medveda Puja. Alojz Angerer

DR. STANE GRANDA ZA NAŠ TEDNIK:

Slovenci so se vključili v revolucijo zelo aktivno

Dom v Tinjah je preteklo sredo začel z nizom predavanj o razvoju v Evropi po revoluciji leta 1848. Prihodnjo sredo (ob 19.30) bo predaval dr. Stane Granda z Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti na temo: Slovenci in revolucija 1848 s posebnim ozirom na koroške Slovence. Z dr. Grando se je pogovarjal Janko Kulmesch.

NAŠE TEDNIK: Marčna revolucija 1848 je bila v znamenju boja proti absolutistični oblasti, v zgodovinski pisje pa je tudi šla kot „pomlad narodov“. Zakaj?

Dr. Stane Granda: Revolucija 1848, ki je zajela velik del Evrope, zaključuje serijo revolucij, ki so se začele z ameriško 1776 in dobile idejno podporo v francoski 1789. leta. Tako kot ni na stari celini potekal enoten gospodarski, politični in kulturni razvoj, so si tudi sočasne revolucije bile zelo različne. Francozi so si hoteli leta 1848 razširiti meje svoje dotedanje demokracije, Nemci in Italijani so, poleg večjega vpliva meščanstva na politične in gospodarske razmere v svojih državah, zahtevali tudi narodno združitev. Naši predniki v Avstrijskem cesarstvu so tudi zahtevali demokracijo, hkrati pa še odpravo fevdalizma in zlasti upravne razdelitve, ki jo je ta ustvaril. Prenehale naj bi stare kronovine, dežele, ki so združile raznorodne državljane. Tako kot Nemci in Italijani so zahtevali svojo narodno državo tudi Madžari, korak k njej s široko avtonomijo pa tudi Čehi, Slovenci, Hrvati, Slovaki, Srbi, Romuni... Združitev narodov je zahtevala preureditev dotedanjih deželnih mej. Križanje zgodovinske dediščine in političnih mitov z živimi, naravnimi potrebami narodov pa je hitro pokazalo, da prebujeni in osvobodjeni narodi niso sposobni harmoničnega sožitja. Nemčija v mejah nekdanjega nemškega cesarstva, Madžarska, ki naj bi nastala iz nekdanje Ogrske z madžarizacijo njenih Slovanov im Romunov, sta znotraj zamišljenih lastnih okvirov trčili ob interese Čehov, Slovencev, Slovakov, Hrvatov in drugih. Prebuditev narodov, vzklitje

njihovih narodnih zahtev, zato pomlad, ni nosila v sebi kali zime ali celo smrti, ampak skoraj 150-letnih konfliktov, ki so se pred kratkim razrešili s samostojnimi državami Slovencev, Slovakov, Hrvatov...

Kako se je slovenski narod vključil v marčno revolucijo? Kdo so bili vodilni slovenski revolucionarji? Kaj je bil njihov politični program?
Slovenski narod se je vključil v marčno revolucijo zelo aktivno. Mnogi so kot študentje ali tam zaposleni neposredno sodelovali pri njenem izbruhu na Dunaju. Ker je bila cesarska prestolnica vlemesto in je kraji in dežele po državi zaradi drugačnih razmer niso mogli posnemati, je tu revolucija dobila še kmečki-antifevdalni značaj in značaj narodne revolucije. Slovenci so se torej vključili v revolucijo kot posa-

bi se pripojil bodoči Nemčiji, bili so pripravljeni braniti tudi narodne pravice sudetskih Nemcev, tudi za one v Pragi so vedeli. Podobno bi lahko zapisal tudi za Madžare. Toda, ko sta si stopili nasproti nemška in češka zgodovina, nemške in slovenske živne razmere, je bilo malo možnosti za sporazumevanje. Ker smo bili Slovenci razbiti med dežele, svoj intelektualni vrh pa smo imeli na Dunaju, v letu 1848 nimamo osrednje politične osebnosti kot Čehi v Františku Palackemu, ampak je revolucija potisnila na plan vrsto voditeljev, med katerimi je treba posebno omeniti dr. Franca Miklošiča, dr. Matijo Dolenc in Petra Kozlerja na Dunaju, dr. Jožefa Muršca in dr. Jožefa Krajnca v Gradcu, dr. Štefana Kočevarja, Davorina Trstenjaka in druge slovenske Štajerce, Jovana Vesela Koseskega

čem se je razlikovala od ostalega dela slovenskega naroda?

Ko govorimo o Koroški in njenih Slovencih je treba imeti pred očmi najprej tamkajšnje razmere, ki so onemogočale povsem jasno in nesporno določitev narodnostne meje med obema narodoma. Kot je verjetno vsem znano, je slovensko narodno gibanje 1848. leta sprožil v bistvu celovški stolni kaplan Matija Majar-Ziljski s svojim znamenitim člankom v Bleiweisovih Novicah Slava Bogu v višavah in na zemlji mir ljudem dobrega srca. Napisan je bil 17. marca, objavljen 29. istega meseca. Vse do svoje premestitve na Sv. Višarje, tja je odšel 5. maja, je prav on določal hitrost slovenskega narodnega gibanja in so mu ostali tako na Dunaju kot v Gradcu in Ljubljani komaj sledili. Prvi je izrazil zahtevo po Zedinjeni Sloveniji, ne da bi je imenoval, prvi jo je ozemeljsko natančno opredelil, prvi je sestavil peticijo zanjo in jo razpošiljal v podpisovanje, je o njem zapisal Vasilij Melik. Matija Majar je tudi zavrnil zahtevo, naj tudi Slovenci volijo v vsenemški parlament že pred znamenitim pismom Františka Palackega 11. aprila in ni res, da smo Slovenci v tem pogledu zgolj sledili Čehom, kar najdemo zapisano v starejši strokovni literaturi. Po njegovem odhodu je postal voditelj koroških Slovencev Andrej Einspieler. Bil je neustrašen mož v dobesednem smislu besede. Njegovi takratni članki bi zaslužili ponatis in morda bi bilo modro, da bi celovška Mohorjeva družba razmislila o tej možnosti. Predaleč bi nas odpeljalo, če bi to obravnavali do vse podrobnosti. Rad bi dodal le še to, da ni nikoli obupal, da je v vsakih ramerah iskal rešitev za Slovence. Še da-

Članki Andreja Einspielerja bi zaslužili ponapis in bi bilo mogoče modro, da bi celovška Mohorjeva razmislila o tej možnosti.

DR. STANE GRANDA

mezniki in kot celota od vzhoda do zahoda in od severa do juga takratnih etničnih meja. Pri rušenju fevdalizma, pri vzpostavljanju demokratičnih programov so sodelovali z vsemi. Ob pravičnih zahtevah Nemcev, tudi avstrijskih, da se združijo v svojo državo, pa so postavili avstrijski Slovani tudi lastne narodne zahteve. Nemci so razumeli interese in potrebe svojih bratov v Schleswigu, ki je bil danski in naj

in Ivana Macuna v Trstu, nekatere Goričane, Janeza Bučarja in še nekatere v Ljubljani, na Koroškem pa Matijo Majarja-Ziljskega, Andreja Einspielerja in Antona Martina Slomška, ki ga je kot škofa težko označiti za revolucionarja, so pa zlasti na narodnem področju na južnem Štajerskem njegove zasluge izjemno velike.

Kakšna je bila specifična vloga koroških Slovencev? V

nes bi nam vsem moral biti vzor, kako si je treba prizadevati za svoj narod. Kot pomanjkljivost mu lahko pripišemo le dejstvo, da je mogoče preveč sukal pero in premalo deloval med ljudmi. Primanjkovalo mu je tudi predanih sodelavcev, kot jih je imel graški profesor Jožef Muršec, pa tudi slovenski laični izobraženci se na Koroškem niso izkazali. Kot je ugotovil Teodor Domej je Majarja tožil škofu Lidmanskemu celovski advokat Rulic, ki je bil Slovenec, žal pa to šele na tretjem mestu, saj je bil najpoprej Avstrijec, nato pristaš nedeljive Koroške in šele nato tisti, kar je dejansko bil. Prav njegov primer nas opozarja, da moramo Slovenci, ko govorimo o svoji preteklosti ali sobodnosti predno obtožujemo druge za svojo usodo, pogledati sami v svoje vrste. Nazadnje nikoli v zgodovini ni nihče v tako kratkem času pobil toliko Slovencev kot sami!

Slovenci so 1848 podpisovali peticijo za Združeno Slovenijo. Ohranile so se žal samo tiste, ki so jih podpisali Rožani. Predstavljene bodo na mojem bližnjem predavanju. Če sklenem misli na vaše osrednje vprašanje, moram poudariti, da verjetno koroški Slovenci niso bili vse od zgodnjega srednjega veka tako na čelu vseslovenskega dogajanja, kot ravno prve mesece revolucije 1848.

Kako je marčna revolucija 1848 vplivala na nadaljnji razvoj slovenskega naroda?

Marčna revolucija je odpravila fevdalizem. Cerkev je bila posledaj svobodnejša in je lahko več storila za Slovence kot poprej, ko jo je oklepal še jožefinski jarem. Slovenci smo bili po njej, zato ima veliko zaslug že pred revolucijo 1848. leta umrli koroški Slovenec Urban Jarnik, upoštevani s strani avstrijske države kot enoten narod z enim jezikom. Celo uradni list so tiskali v slovenščini, šole so imele enotne čitanke, slovenščino so kot predmet začeli učiti v srednjih šolah, skratka uspehi niso bili tako majhni, kot so mnogi videli takrat in so o tem pisali še nedavno. Najpomembnejša pa je, da je Združena Slovenija postala trajna slovenska zahteva za naslednjih 150 let. Seveda so v zvezi z njo gotova nihanja, vendar so jo sprejemala praktično vsa slovenska politična gibanja. Spomnimo se slovenskih taborov na Koroškem dvajset let po revoluciji. Slovenci moramo biti ponosni na svoje

takratne voditelje, ki so ogromno naredili in med njimi imata osrednje mesto prav Korošca Majar in Einspieler.

Kako ocenjujete prihodnost Republike Slovenije?

Zelo sem hvaležen za to vprašanje. Čeprav sem zelo, zelo razočaran nad trenutnimi slovenskimi razmerami, sem velik optimist. Črni scenarij, ki so nam ga napovedali, tudi slovenski nasprotniki slovenske osamosvojitve, se ne uresničuje. Razočaran sem nad stopnjo slovenske balkanizacije, Poštenje, znanje, morala, narodna zavest, so zmerljivke, nasprotja tem občevalnim temeljem vsake družbe so vrline. Imamo več moral in več resnic. Tisti, ki imajo največ zaslug za samostojno slovensko državo so potisnjeni na družbeni rob, tisti, ki so bili najbolj proti njej, držijo nekatera ključna mesta. Podobno je bilo tudi po prvi svetovni vojni, ko so tisti, ki so bili za staro Jugoslavijo, izrinjali tisti, ki so bili še leto ali dve poprej proti njej. Očitno se nekatere stvari ponavljajo. Ne glede na povedano, pa moramo biti v primerjavi s tistimi, kar doživljajo naši nekdanji sodržavljani bivše Jugoslavije, hvaležni vsem, prav vsem, tako na levici kot desnici, tako doma kot med zamejci in izseljenci, tudi v daljni Argentini, resnično hvaležni tudi za najmanjši drobec, ki so ga prispevali za samostojno slovensko državo.

Prihodnost Slovencev v zamejstvu in zdomstvu?

Oprostite, zamejstvo in zdomstvo sta dve stvari, ki nimata med seboj nobene zveze. Sem pač študent prof. Frana Zwittera, ki na kaj takega kot je naredila slovenska vlada, ki je ti dve vprašanji združila, ne bi nikoli pristal. To je konkreten primer, kako nekateri, ki se sicer trudijo biti dobri Slovenci, nimajo osnovnega znanja iz slovenske zgodovine. Zavedajmo se samo enega. Od nas in samo od nas je odvisno, kako bo z nami. Ne bojim se slovenske vključitve v Evropo, v njej vidim celo možnost, da svoje načrte iz leta 1848 v neki za vse, tudi sosede, sprejemljivi rešitvi, uresničimo. Važno je, da bo slovenska država uspešna, častivredna, nenazadnja tudi bogata članica evropske skupnosti. Bogate „žlahte“ je vsak vesel ali vsaj nanjo ponosen.

Hvala za pogovor!

Koroška potrebuje dobre gospodarje

Mag. Janko Arah iz Slovenj Gradca je novi predsednik Kluba Korošcev v Ljubljani. Želi si čim tesnejše sodelovanje med Korošci na obeh straneh meje.

Poleg nam znanejšega Kluba koroških Slovencev obstaja v Ljubljani tudi Klub Korošcev. Medtem ko se leta 1928 ustanovljeni Klub koroških Slovencev trudi, da v Sloveniji ne bi umrla povezanost s Slovenci iz Roža, Podjune in Zile, združuje Klub Korošcev v Ljubljani (KKL) Korošce iz Mežiške, Dravske in Mislinjske doline.

Ustanovili so ga pred petimi leti; od zadnjega občnega zbora (5. 2. 1998) ga vodi mag. Janko Arah. „Pri našem druženju gre“, tako mag. Arah, „za dva osnovna cilja: na eni strani hočemo ohraniti ali znova obuditi koroško ljudsko izročilo, na drugi strani pa hočemo naše člane seznaniti s tistimi Korošci, ki so kot strokovnjaki na svojih področjih zasloveli doma in v tujini“.

Trenutno šteje KKL nad 70 članov, osrednje mesto v delovanju KKL pa naj bi zavzemala gospodarska vprašanja. Predsednik mag. Arah: „Mnogi naši člani s priokusom domotožja gledajo na trenutni gospodarski položaj Koroške. Koroška potrebuje dobre gospodarje. Radi bi s svojimi dejanji pripomogli k boljšemu razvoju koroške regije.“ Arah se zaveda, da KKL ne more izvajati konkretnih projektov, „lahko pa organiziramo pogoje, ki omogočajo ugodne poslovne stike ali organizacijo konkretne pomoči“.

S Klubom koroških Slovencev - vodi ga Stane Uršič - si želi KKL dobro sodelovanje. Enako velja to tudi za slovenske ustanove na severni strani Alp. Arah: „Name ravamo pobliže spoznati Rož, Podjuno in Zilo. Potrebno je čim tesnejše sodelovanje med Korošci na obeh straneh meje. To naj bo naš prispevek k skupni Evropi.“

KKL se tudi zelo dobro zaveda pomena družabnih srečanj. Najbolj odmevno družabno srečanje je gotovo letni Koroški ples v ljubljanskem hotelu Slon. Udeležujejo se ga vidni predstavniki slovenskega gospodarstva, med najbolj zvestimi obiskovalci pa sta tudi predsednik Republike

Potrebno je čim tesnejše sodelovanje med Korošci na obeh straneh meje.

MAG. JANKO ARAH

Slovenije Milan Kučan in njegova soproga Štefka. Letošnji ples (14. 2. 1998) bo - poleg Okteta Lesna iz Slovenj Gradca in avtorja aforizmov Nika Brumna iz Črne - oblikoval Kvartet bratov Smrtnik; poleg tega se ga bosta udeležila predsednika SGZ dr. Matevž Grilc in Zveze-Bank Wili Moschitz. Predsednik KKL mag. Arah: „Sestava programa je simbolična; gre za simbiozo avstrijske in slovenske Koroške ter povezavo z Ljubljano, kjer bi radi tudi ostalim Slovincem prikazali utrinek iz koroškega sveta.“

Janko Kulmesch

Sobota, 28. marca

BOROVLJE

Igra: Plešasta plesalka
Čas: ob 19. uri
Kraj: pri Cingelcu na Trati

ŠKOFIČE

Naravni vrt
Čas: ob 20. uri
Kraj: v Posojilnici
Predavateljica: Tatjana Angerer

Nedelja, 29. marca

SVEČE

Dan domačih jedi
Čas: ob 12. uri
Kraj: pri Adamu

Torek, 31. marca

DUNAJ

Amy Lynn Barber predstavlja kompozicije za percussion
Čas: ob 19 uri
Kraj: Literarni kvartir, „Alte Schmiede“, Schönlaterng. 9
Prireditelj: Mohorjeva založba

Petek, 3. aprila

ŠENTJAKOB

Uspešna prireja mleka in mesa (INTERREG seminar za govedorejce)
Čas: od 10. do 16. ure
Kraj: v regionalnem centru
Referenti: Ing. Wolfgang Mikl (odd. za živinorejo, Koroška kmetijska zbornica); Mleko 2000 - aktualna vprašanja: kontigenti, trg in cena, uredba o higienskih predpisih, strategija mlekarji; DI Vlado Tumpej in DI Igor Tumpej (zavod za živinorejo in vet. Ptuj); „Krmiljenje krav molznic; Josef Fradler („Kärntner Rindfleisch“); „Kakovostna govedina“; dr. Igor Vouk (kmet. vet. zavod Nova Gorica); „Mesne pasme goveda - uspešno pitanje in reja krav dojlj - izkušnje iz Slovenije“
Prireditelj: KIS- Kmečko-zobraževalna skupnost

Oglas

Na prodaj:

lepo, svetlo stanovanje v bližini deželne bolnice v Celovcu (Spitalberg), 93 m³, balkon in garaža.

Tel. 0463/ 41 1 98 (od 19. ure naprej)

Razpis

„Planiranje po Kornatih“
Slovensko planinsko društvo Celovec, Mešani pevski zbor „Podjuna-Pliberk“ in Posojilnica-Bank Pliberk vabijo v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije na športno - aktivni dopust v narodni park Kornatov.
Možni termini: od 4. do 11. julija 1998 in od 22. do 29. avgusta 1998.
Informacije dajejo člani Slovenskega planinskega društva Celovec ali Posojilnica-Bank Pliberk (04235/25 83). Prijave čim prej na Posojilnici-Bank Pliberk.

Natečaj

„Planine v sliki“
Kot vsako leto, tudi letos vabimo planince - fotografe k sodelovanju.
Slike s planinskimi motivi naj bi imele velikost 30 x 21 cm. Vsak udeleženec lahko odda 3 slike. Vsaki sliki je treba dati geslo.
Slike pošljite do 30. 3. 1998 na Slovensko planinsko društvo, Tarviserstr. 16. 9020 Celovec.

VABILO NA KMETE

Dajte oceniti svoje proizvode

Od 24. do 27. aprila bo v Ptuj razstava „Dobrote slovenskih kmetij“, na kateri bodo tudi ocenjevali domače kmečke specialitete. KIS (Kmečko-zobraževalna skupnost) vabi koroške kmete, da sodelujejo.

Do 12. marca zbira KIS sledeče proizvode: olje, kis, žganje, suho sadje.

Do 21. aprila je treba oddati sledeče proizvode: mlečne izdelke, salame, suhe klobase, slanino, šunko, pršut, kruh, pecivo, pogače.

Ocenjeni izdelki bodo razstavljeni na razstavi od 24. do 27. aprila. Za vse, ki bodo pri ocenjevanju sodelovali bo KIS organizirala ekskurzijo na razstavo v Ptuj. Podrobnejše informacije: KIS, tel.: 0463/54 8 64

Objave prireditvev

Dragi društveniki!

Naš tednik tiskamo vsak teden v četrtek dopoldan. Uredniški zaključek za prireditveni strani je zaradi tega v sredo popoldan ob 12. uri.

Prosimo Vas, da nam sporočite prireditve do tega roka po telefonu ali po faksu.
Telefon: 0463 / 51 25 28* 24
Faks: 0463 / 51 25 28* 22

Tinje: Prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak

Spet zanimiva serija predavanj v Katoliškem domu v Tinjah. Tokrat o razvoju v Evropi po revoluciji leta 1848.

Prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak (France Prešeren). To so bile sanje srednjeevropskih narodnosti, ki so se borile za osvoboditev izpod absolutistične oblasti. Kar je iz njih nastalo, ko je revolucija cilj dosegla in so si „narodi“ osvojili oblast, je bilo popolno nasprotje tega in bi se moralo imenovati „... ko vrag, ne sosed je postal mejak“.

„Pomlad narodov“, kot nacionalistični zgodovinarji imenujejo revolucijo leta 1848, se je razvila v razkosanje Srednje Evrope na nacionalne države. Danes, ko se izteka obdobje nacionalizma, moramo postaviti revoliucijskemu letu 1848 nova vprašanja: ali neracionalna narodnost sploh more imeti revolucionarno vsebino? Ali se za narodnostjo skrivajo drugi revolucionarni faktorji? Kaj je prinesla „pomlad narodov“?

Na ta in podobna vprašanja naj odgovori serija predavanj v Katoliškem domu prosvete v Tinjah v marcu, aprilu in maju ob 150. obletnice revolucije 1848.

Sreda, 18. 3. 1998, 19.30: Slovenci in revolucija 1848 s posebnim ozirom na koroške Slovence. Predava dr. Stane Granda.

Sreda, 1. 4. 1998, 19.30: Volitve 1848. leta in slovenski poslanci v Državnem zboru. Predava univ. prof. dr. Vasilij Melik.

Sreda, 18. 4. 1998, 19.30: Revolucija 1848 med nacionalnim in razrednim. Predava dr. Igor Grdina.

Sobota, 9. 5. 1998, 17.30: „Ko vrag, ne sosed, je postal mejak“. Podijska diskusija pod vodstvom univ. prof. Andreja Moritscha.

DOM

V TINJAH

☎ 04239/26 42

od petka, 13. marca, od 15. ure do sobote, 14. marca, do 13. ure
Seminar za cerkvene pevce
Voditelj: prof. Jože Ropitz

od petka, 13. marca, ob 19. 30
Predavanje: Hrepenenje po življenju
Predavatelj: univ. prof. dr. Karl M. Woschitz

od petka, 13. marca, od 15. ure do sobote, 14. marca, do 17. ure
Seminar: kako pravilno govoriti?
Voditelj: Phillip Karl Maurer

v torek, 17. marca ob 19. uri
Ponovitev cikla predavanj o bibličnih likih: „Človek in njegov Bog: Rut“
Predavateljica: mag. Marija Perne

v sredo, 18. marca, ob 19. 30
Serija predavanj: 1848 „Pomlad narodov“ - „Slovenci in revolucija 1848 s posebnim ozirom na koroške Slovence“
Predava: dr. Stane Granda

v čet., 19. marca, od 9. do 11. ure
Dopoldnasko izobraževanje: „Preobremenjeni otrok“
Predavateljica: dr. med Barbara Eichwalder - Schaidinger

v četrtek, 19. marca ob 19. uri
Avtogeni trening
Voditelj: dr. Peter Smolnjak

v soboto, 21. marca, od 9. do 17. ure
Duhovna obnova za žene, nem.
Voditelj: dekan L. Silan

v soboto, 21. marca, od 15. ure do nedelje, 22. marca, do 17. ure
Duhovna obnova za mlade: „Moj svet - božji svet“
Voditelj: bo posebej objavljen

v soboto, 21. marca, od 14. ure do nedelje, 22. marca, do 47. ure
Retorično šolanje za mlade med 15. in 18. letom: „V sebi odkriti dobrega govornika“
Tečaj vodi: Tončka Godina

Potovanja:

Od srede, 20. maja do torika, 26. maja 1998
Izobraževalno potovanje v Baltik
Spremljata: prof. Ruta Ruda in Jože Kopeinig.

od nedelje, 19. julija do nedelje, 26. julija 1998
Izobraževalno potovanje po Nemčiji (Würzburg, Bamberg, Nürnberg, Regensburg)
Vodstvo: ravn. dr. Walter Asperinger, Linz

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK - Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik Nanti Olip, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV. Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV. Tisk: Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi-Das-

sler-Gasse 4, tel. 0463/292664. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Straße 25/IV, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. Telefaks: 0463 / 51 25 28 - 22. Letna naročnina: Avstrija 500,-; Slovenija 3500,- SIT; ostalo inozemstvo 870,- šil.; zračna pošta letno 2000,- šil.; posamezna številka 15,- šil.; Slovenija: 150,- SIT.

PETEK, 13. marca
18.00-18.30 Kulturna
obzorja

SOBOTA, 14. marca
18.00 - 19.00 Od pesmi
do pesmi, od srca do srca

NEDELJA, 15. marca
6.08-7.00 Dobro jutro,
Koroška - Guten Morgen,
Kärnten. Duhovna misel
(Monika Novak)
18.00-18.30 Za vesel
konec tedna

PONED., 16. marca
18.10-19.00 Kratek
stik

TOREK, 17. marca
18.10-19.00
Otroška oddaja

SREDA, 18. marca
18.10 - 19.00 Glasbena
mavrica (predstavitel
zgoščenke kvarteta A
Capella). 21.04 do
22.00 Večerna

ČETRTEK, 19. marca
18.10-19.00 Rož - Pod-
juna - Zila

DOBER DAN,

**KOROŠKA
ORF2**

**NEDELJA,
15. marca '98, 13.30**

PONEDELJEK, 16. marca 1998

ORF 2, ob 2. 25

TV SLOVENIJA 1, ob 16. 20

**Predvidoma z
naslednjimi prispevki:**

- Oj zapojte tisto pesem: pestra
revija „Koroška poje“

- Gledališče - vrednota ali pot-
rata?

- Je likovna umetnost ilustracija
literature? Križev pot Jožeta Bar-
tolja.

- Razstava novih slik Gustava
Januša v galeriji Šikoronja. Pred
izidom je tudi pesniška zbirka
„Krog je zdaj moje okno“.

- Iz domačih umetniških delav-
nic: kipar Valentin Tschertou

- Končnica tekmovanja v odbojki:
SK Aich/Dob - Innsbruck

- Le še dva tedna do prvenstva v
RL: SAK gostuje v Lienzu

Petek, 13. marca

CELOVEC

Srečanje gledaliških in lutko-
vni skupin (zaključek)

Čas: ob 8. uri „Sen kresne
noči“

Kraj: v Mohorjevi, 10. Okt.
Str. 25

Čas: ob 9. uri „anders
mensch“ in ob 12. uri „Figo-
le Fagole“

Kraj: v Modestovem domu
Prireditelj: KKZ

MEŽICA

Veseloigra: „Zdravnik po sili“

Čas: ob 19. uri
Kraj: v narodni dvorani
Nastopa: igralska skupina
KPD Vogrče

Sobota, 14. marca

ŽVABEK

Veseloigra: „Zdravnik po si-
li“

Čas: ob 19. 30 uri
Kraj: v farni dvorani

Nastopa: igralska skupina
KPD Vogrče

Prireditelj: KPD Drava

ŠENTJANŽ

Delavnica „Slike prijateljst-
va“ (Delavnica za izmenjavo
slik - prijave: 0463/ 51 43 00 -
22)

Čas: ob 15. uri
Kraj: v K & K centru

Prireditelj: K & K in SPD
Šentjanž

VOGRČE

Nagradno kartanje

Čas: ob 19. uri

Kraj: pri Florijanu

Tudi s temkovalnjem za
ženske

Prireditelj: DSG Vogrče

ŽELEZNA KAPLA

Proslavitev mednarodnega
dneva žena

Čas: ob 14. uri

Kraj: v hotelu Obir

OBIRSKO

31. srečanje od „Pliberka do
Traberka“

Čas: ob 19. 30

Kraj: pri Kovaču

Nastopa: MePZ Podjuna
Pliberk

Nedelja, 15. marca

BILČOVŠ

Otroška igra: „Čarovnik iz
Oza“

Čas: ob 11. uri

Kraj: pri Miklavžu

Nastopa: otroška igralska
skupina SPD Borovlje

Prireditelj: SPD Bilka
Bilčovš

ŠENTPRIMOŽ

Začetek plesnega tečaja

Kraj: v kuturnem domu

Vodi: Gregej Krištof

Prijave: do 13. 3. (tel.
04236/2472)

Prireditelj: SPD Danica in
Farna mladina Šentprimož

RADIŠE

Lutkovna igra: „Tobija“

Čas: ob 10. 30 (po maši)

Kraj: v farni dvorani

Nastopa: Ziljska lutkovna
skupina „Pikca“

Prireditelj: SPD Radiše

ŽVABEK

Lutkovna igra: „Tobija“

Čas: ob 15. uri

Kraj: v ljudski šoli

Nastopa: Ziljska lutkovna
skupina „Pikca“

Prireditelj: KPD Drava Žva-
bek

SELE

Vigredno velikonočno br-
klanje

Čas: ob 19. 30

Kraj: v farnem domu

Vodi: mag. Pepca Olip

PLIBERK

Igra: „Sen kresne noči“

Čas: ob 19. 30 uri

Kraj: v farni dvorani

Nastopa: igralska skupina
Slovenskega prosvetnega
društva Radiše

Prireditelji: MePZ Podjuna,
SPD Edinost in fara Pliberk

Ponedeljek, 16. marca

ROŽEK

Biolška medicina, kineziolo-
gija

Čas: ob 19. 30

Kraj: v novi ljudski šoli

Predava: dr. Ivan Ramšak

SVEČE

Kako zdravo živimo?

Čas: ob 19. 30

Kraj: v stari šoli

Predava: dr. Stanko Smol-
nig

Sreda, 18. marca

LEDINCE

Otroške boleznin in pogovor z
otroško zdravnico

Čas: ob 19. 30

Kraj: pri Borovcu

Predava: dr. Marta Stradler
- Rutar

KOTMARA VAS

Biolško kmetovanje

Čas: ob 19. 30

Kraj: v stari šoli

Predava: dr. Hans Mad-
ritsch (KIS)

Četrtek, 19. marca

ŠENTJANŽ

Težki čas ne vrni se - (video-
dokumentacija)

Čas: ob 19. 30

Kraj: v K & K centru

Petek 20. marca

DUNAJ

Koncert na klavirju - igra Bo-
jan Gorčnik

Čas: ob 19 uri

Kraj: Literarni kvartir, „Alte
Schmiede“, Schönlatern-
gasse 9

Prireditelj: Mohorjeva

BILČOVŠ

Koroška in koroški Slovenci
leta 1938

Čas: ob 20. uri

Kraj: pri Miklavžu

Predava: dr. Teodor Domej

SELE - KOT

Dia - predavanje o Južni
Ameriki

Čas: ob 19. uri

Kraj: v ljudski šoli

Predvaja: L. Milisavljevič

CELOVEC

Srečanje z dr. Valentinom
Inzkom ob njegovi 75-letnici
in v spomin na slavljenčev
prispevek k spravi na
Koroškem

Čas: ob 17. uri

Kraj: v Modestovem domu

Program: „Življenjske in
delovne postaje dr. V. Inz-
ka“ - predstavitev slavljenca;

predavanja: „Sprava na
ozadju Božje besede“ (K.
Einspieler); „Spornost sprave
(V. Ošlak); okrogla miza

na temo: „Aktualnost spravnega
procesa ob koroški
škofijski sinodi leta 1972 in
geste dr. Inzka do nemško
govorečih“ (Sodelujejo: dr.
J. Marketz, Sonja Wakou-
ng, dr. M. Sturm, N. Olip, A.
Kokot. Pogovor vodi M. No-
vak).

Prireditelji: KA, Dušnopas-
tirski urad, Mohorjeva

Sobota, 21. marca

ŠENTJANŽ

Razstava: mladina za mladi-
no

Čas: ob 19. 30

Kraj: v K & K centru

HODIŠE

Koncert: Pesem združuje -
Gesang verbindet - Il canto
unisce

Čas: ob 20 uri

Kraj: pri Habnerju v Plešer-
ki

Nastopajo: „Die 5 Gailtal-
ler“, „Oktet Suha“, „Gruppo
vocale Farra“ (I), „Dekliški
kvartet „Kapljica ljubezni“
(SLO), Oktet Hodiše

Povezuje: Danica Urschitz

Prireditelj: Slovensko pro-
svetno društvo „Zvezda“

ŠENTPRIMOŽ

Igra: „Vsiljenka“

Čas: ob 19.30

Kraj: v kuturnem domu

Nastopa: „Gledališče senc“

iz Šmihela
Prireditelj: SPD Danica

PLIBERK

Igra: „Priložnostni dohtar“

Čas: ob 19. 30 uri

Kraj: v farni dvorani

Nastopa: igralska skupina
KPD Drava

Torek, 24. marca

SELE

Puberteta - čas razvoja in
odraščanja

Čas: ob 19. 30

Kraj: v farnem domu

Predava: mag. Melitta Ha-
ber - Smolnig

Četrtek, 26. marca

DUNAJ

Koncert Tomaža Svete (last-
ne kompozicije za kvartet
saksofonov, klavir, kvartet
godal in elektroniko)

Čas: ob 19. uri

Kraj: Literarni kvartir, „Alte
Schmiede“, Schönlaterng. 9

Prireditelj: Mohorjeva za-
ložba

ŠENTJANŽ

Nemška manjšina v Sloveniji

Čas: ob 19. uri

Kraj: v K & K centru

Predavata: prof. Doris
Debenjak in August Grill

Petek, 27. marca

TINJE

Uspešna prireja mleka in
mesa (INTERREG seminar
za govedorejce - prekomajna
izmenjava izkušenj)

Čas: od 10. do 16. ure

Kraj: Kat. dom Prosvete

Referenti: DI E. Brunner
(dir. za živinorejstvo pri Koroški
kmetijski zbornici) „Mlečni
trg v pregledu; DI Vlado
Tumpej in DI Igor Tumpej
(zavod za živinorejstvo in vet.
Ptuj); „Krmiljenje krav molz-
nic“; Josef Fradler („Kärnt-
ner Rindfleisch“); „Kakovost-
na govedina“; DI Jože Prate-
nekar (Kmetijska svetovalna
služba Ravne); „Mesne pas-
me goveda - uspešno pitan-
je in reja krav dojilj“

Prireditelj: KIS - Kmečko-
izobraževalna skupnost

BOROVLJE

Načrti regije CARNICA v
Rožu za leto 1998

Čas: ob 20. uri

Kraj: pri Cingelcu na Trati

Predava: DI Franz Rau-
chenberger

ŠENTPETER

Igra: „Plešasta plesalka“

Čas: ob 19. 30 uri

Kraj: v telovadnici šole

Nastopa: mladinska igral-
ska skupina SPD Bilka

Prireditelj: SPD Rož

PLANINSTVO

Morsko-planinski
dopust na Kornate

Slovensko planinsko društvo Celovec, MePZ „Podjuna“ iz Pliberka in Posojilnica-Bank Pliberk vabijo v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije na morsko-planinski dopust na Kornate.

Ponujata se dva termina:

● od 4. do 11. julija

● od 22. do 29. avgusta

Odhod bo na predvečer z zasebnimi vozili (ob večjem številu prijav je možen dogovor za skupen prevoz z avtobusom) v Kamnik. Iz Kamnika bo organizirana nočna vožnja s posebnim avtobusom v Zadar. V zgodnjih jutranjih urah odhod s posebno ladjo na Dugi otok v Sali. Tam bo nastavitev v prenovljenem hotelu v dvoposteljnih sobah.

Za vse dni bo dan prej pripravljen poseben planinskotmorski program. Tri dni bo križarjenje z barko proti jugu v narodni park ter vzpenjanje na vrhove otokov in obisk značilnih točk Kornatskega arhipelaga. Planinsko manj navdušeni pa bodo med drugimi lahko z barko ogledovali lepote tega kraja. Pohodi za planince bodo organizirani po lažji poti ob strokovni spremljavi članov slovenske planinske zveze.

Oprema naj bo športna, primerna za letovanje na morju in lahko planinarjenje. Priporoča se med drugim: trenirka, vetrovka, lažja planinska obutev, kopalke idr.

Izlet bo stal približno 3300.– šilingov in vključuje sedem polnih penzionov, ladjo za tri celodnevna križarjenja ter prevoz Zadar - Sali - Zadar. Posebni avtobusni prevoz Kamnik - Zadar - Kamnik bo stal **dodatno 800.– šilingov** in se poravnava ob prijavi pri Posojilnici-Bank Pliberk.

Ker se bo skupina s Koroške pridružila skupini iz Slovenije in se bodo prijave upoštevale po vrstnem redu, je priporočljiva čimprejšnja prijava pri Posojilnici-Bank Pliberk, Velikovška cesta 1a, 9159 Pliberk (tel.: 04235/2583).

Dodatne podatke oz. informacije, med drugim o natančni ceni, času in poteku, prejmejo zainteresenti ob prijavi na Posojilnici-Bank Pliberk ali pri članih Slovenskega planinskega društva Celovec.

Dob je podlegel Innsbrucku s 3:0, sedaj le še boj za 5. mesto?

Dob - Innsbruck 0:3 (10:15, 11:15, 3:15). Po tem jasnem porazu Dobljani tudi na povratni tekmi ne vidijo več „luči“.

Legionar Bojan Mlakar je bil na tekmi proti Innsbrucku še najboljši „Dobljan“, kljub temu ni zadostovalo, niti za zmago niza ne.

Ekipa trenerja Bojana Ivartnika je bila na prvi tekmi v seriji „best of three“ proti Innsbrucku (v Wolfsbergu) brez možnosti. Medtem ko sta bila prva niza še izenačena in po rezultatu tudi tesna, je potekal tretji niz enostransko, kajti Dobljani so bolj ali manj predčasno vrgli puško v koruzo – spoznali so namreč, da je bil tokrat Innsbruck jasno močnejši. Poraz pa vsekakor ni bil presenetljiv, kajti že pred tekmo so Dobljani vedeli, da bo tokrat precej težko. Zaradi poškodbe je namreč manjkal Hirner, prav tako je bil podajač Torej okrnjen zaradi poškodbe na roki, kapetan Micheu pa je igral z vročino. Tako je bil ves trud, predvsem odličnega legionarja Bojana Mlakarja, tokrat zaman. Povratna tekma bo v soboto, od katere Dobljani ne pričakujejo posebno kaj. Micheu: „Vse, razen jasnega poraza, bi bila senzacija.“ Računati je torej, da bo Dobljanom preostala le še tekma za 5. mesto, za katero se bosta borila podleženca te serije. Po vsej verjetnosti bo to Sokol. Prva tekma za 5. mesto bo že v soboto, 21. marca. Tekmovalo pa se bo prav tako po načinu „best of three“.

F. S.

Se bo Pacu uresničila srčna želja?

Na dirki po Južni Afriki je Peter Wrolich iz Loč silovito dokazal, da je zrel za profesionalce.

Zelo zadovoljivo se je odrezal naš kolesarski izvesek Peter „Paco“ Wrolich iz Loč na 6-etapni kolesarski dirki po Južni Afriki (Giro del Capo), kjer je vozil za svetovno znani profesionalni klub „SAECO“. Wrolich je na skorajda vseh etapah vozil zelo iniciativno ter bil mnogim profesionalcem kos. Uspeli so mu tudi nekateri begi, še posebej učinkovit je bil ta na zadnji etapi, ko je s „klubskim kolegom“ Morscherjem po 15 km kakor pravi profesionalec pobegnul polju.

S tem uspešnim nastopom je „Paco“ močno opozoril nase ter se zelo priporočil profesionalnim klubom. Vsekakor bi zanj pomenila pogodba pri takšnem klubu uresniči-

tev srčne želje, ki jo že nekaj let „nosi“ v sebi. Vsekakor se „Paco“ čuti zrelega in predvsem dovolj močnega za ta posebni izziv.

F. S.

SMUČANJE

Daniel Užnik letos le povprečen

Tudi na zadnjih tekmovanjih je bil pri Užniku očitno zaostanek treningov (jeseni minulega leta zaradi poškodbe v kolenu ni mogel redno trenirati), kajti predvsem v zadnjih delih proge izgublja mnogo časa. Kljub temu je na primer v Spitalu am Pryn v Fis-veleslalomu zasedel 13. mesto, na Južnem Tirolskem (prav tako Fis-veleslalom), kjer je bila zasedba podobna tekmovanju v evropskem pokalu, pa 15. mesto. Konec tega tedna se bo udeležil tekmovanj v Švici, prihodnji teden pa je na Predarlskem na sporedu vseavstrijsko prvenstvo.

Danny Roy ali prapravnuk ciganke, ki živi za nogomet

24-letni defenzivni igralec Danny Roy preseneča z izredno telesno pripravljenostjo; pridobil si jo je mdr. s samostojnimi treningi.

Minulo nedeljo se je članska ekipa SAK vrnila s štiridnevnih priprav v Poreču, kjer je prav uživala ob odličnih tamkajšnjih razmerah. Trener Tellian: „Na tem mestu bi se rad zahvalil vodstvu kluba, ki nam je kljub finančni stiski omogočilo zelo zadovoljive priprave. Za ekipo so bile namreč zelo pomembne in koristne, tako s športnega vidika kakor tudi z vidika utrjevanja skupnosti.“

Ekipa v Poreču ni veliko vadila le tako imenovane fine zadeve, ampak je odigrala tudi tri pripravljalne tekme. Vse tri je jasno dobila (4:0, 6:0, 18:0), vendar je potrebno dodati, da so bili nasprotniki najmanj za dva razreda slabši. Igralci so jih kljub temu jemali zelo resno, kajti bliža se prvenstvo in s tem boj za majice. Tellian: „Nekateri mladi so se presenetljivo močno priporočili za mesto v ekipi.“ Kako bo enajsterica sestavljena na prvi vigredni prvenstveni tekmi (v soboto, 21. marca ob 16. uri na tujem proti Lienzu), pa Tellian zaenkrat še sam ne ve povedati. „Upam, da bom jutri, po generalki proti koroškemu ligašu Marija na Zili (ob 15.30), pametnejši,“ pravi Tellian.

Danny Roy. Eden, ki ima svoje mesto zagotovljeno, je 24-letni defenzivni igralec Danny Roy. Ne le zaradi tega, ker bo proti Lienzu manjkal Zankl (četrti rumeni karton) in bo Roy zavzel njegovo mesto v obrambi, ampak predvsem zaradi njegove izredne telesne pripravljenosti. Roy, ki je visok 190 cm ob teži 86 kg, je namreč pozimi zelo resno izpolnjeval igralcem naložene samostojne treninge, kar se mu sedaj v veliki meri obrestuje. „Redkokdaj sem doživel telesno tako odlično pripravljene igralca,“ pravi trener Tellian. Roy sam v svoji telesni pripravljenosti ne vidi nič posebnega, saj živi za nogomet in za klub kolikor le gre. „Večan sem na SAK oz. se čutim za klub zadolženega, zato dam zanj tudi vse. Takšen sem pač po značaju.“ Sploh se je Roy, ki je jeseni '97 prišel k SAK (prej Trg/Feldkirchen), zelo dobro in hitro vživel v ekipo, čeprav mu je slovenski jezik popolnoma tuj. Da mu je medtem slovenščina že nekoliko bližja, se je videlo na pripravah v

Privatno miren, prijazen in vedno v ozadju, na igrišču pa borben in agresiven – defenzivni igralec SAK Danny Roy.

Poreču, ko si je v pogovorih z natakariji pomagal kar z nekaterimi slovenskimi besedami ...

Od kje izvira njegovo, za Koroško povsem netipično, družinsko ime Roy, pa ve odgovor le od pripovedovanj. „Oče mi je nekoč dejal, da je bila praprababica ciganka in da se je pisala Roi. Pozneje so ime spremenili tako, da so namesto i zapisali y. Igralci pa so mi povedali, da beseda Roy lahko prihaja tudi iz slovenske besede roj, ki pomeni skupina čebel ali podobno.“

Vsekakor ga izvor lastnega družinskega imena trenutno sploh ne zanima, skrbi ga namreč popolnoma druga stvar – bolezen. Od nedelje zvečer namreč trpi gripo. „Čutim, da gripa zapušča sledove v telesu in to je tako kratko pred pričetkom prvenstva žal korak nazaj.“

Franc Sadjak

SVG PLIBERK ...

... že v odlični formi

Konec minulega tedna je ekipa trenerja Polanza premagala koroškega ligaša Wietersdorf kar s 4:0 ter s tem zopet dokazala odlično formo. Trener Polanz je sicer vesel odličnih nastopov, toda celotna zadeva se mu zdi malo sumljiva. „Ne vem, ali smo mi toliko napredovali, ali pa so bili nasprotniki v pripravljajalnih tekmah slabi. Zato natančno ne morem povedati, kako daleč je že ekipa. Več bom vedal povedati po generalki proti močnemu koroškemu ligašu Šmihelu iz Labotske doline, ki bo v soboto, ob 15. uri v Pliberku.“

BILČOVŠ

Odlična legionarja Aleksić in Rajnović

„Pegi“ Rajnović bo tudi v sezoni 98/99 igral za Bilčovš.

Kakor SAK, je bil tudi Bilčovš od 5. do 8. marca na pripravah na Hrvaškem – v Crikvenici.

Ekipa trenerja Struggerja je tam odigrala štiri pripravljalne tekme, med drugim proti Krku ter ga premagala s 3:1. Trener Strugger je bil s potekom priprav v celoti zelo zadovoljen, le nekatere malenkosti bi bile lahko boljše. Proti pričakovanju sta se odlično predstavila legionarja Aleksić in Rajnović, ki prej v tem letu še nista trenirala z ekipo, pač pa svobodno. Vodstvo kluba se je z njima tudi že domenilo za pogodbo za sezono 98/99. Strugger: „Nisem pričakoval, da se bosta oba tako odlično pripravljena pridružila ekipi, kar me je seveda zelo presenetilo. Nenazadnje zaradi tega smo se z njima takoj na kraju mesta dogovorili že za prihodnjo sezono, ki bo za Rajnovića po vsej verjetnosti zadnja.“

DSG SELE

Trening z omejenimi možnostmi

3. februarja so pričeli Selani z rednimi treningi za vigredni del prvenstva. Ker doslej domače nogometno igrišče še ni bilo uporabno (še vedno je sneg na igrišču), se je moral trener Mirko Wieser večinoma omejiti na tek v naravi ali pa na treninge v dvorani – le redkokdaj so Selani lahko trenirali na igrišču DSG Borovlje. Ob koncu tedna pa so na programu redne pripravljajalne tekme (v soboto tekmujejo Selani v Železni Kapli proti tamkajšnji ekipi, ob 14. uri), katerim pripisuje Wieser velik pomen, saj si igralci drugače le težko pridobijo igralno prakso. Doslej so odigrali že štiri tekme, načrtovanih pa je še tri. Nasplošno pa je trener Wieser s potekom priprav ter pridnostjo in pripravljenostjo igralcev zelo zadovoljen.

KRIŽARJENJE ...

... po Dnjepru od Kijeva
do Črnega morja

Od 11. do 26. julija 1988

Prijave najkasneje do 25. mar-
ca. Podrobnejše informacije
lahko dobite pri Antonu Malleju,
tel.: 04228/2664

OSEBE & DOGODKI

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

Zvedelo se je, da na finančnem uradu zahtevajo na vsako vlogo v slovenščini kolek za 180.- (sto-osemdeset) šilingov. Seveda, Slovenci naj plačujejo za tako predrznost, da oddajajo vloge v tej slovenščini!

Ko pa bi bili oni tam više pametni, bi na vsako vlogo v nemščini zahtevali kolek za 180 šilingov. To bi bilo denarja!

NOV VETER PRI EDINOSTI

Slika: Kumer

MoPZ „Foltej Hartmann“ SPD Edinost se je preteklo soboto prvič predstavil z novim zborovodjem Dominikom Hudlom.

Na 31. srečanju pevske revije „Od Pliberka od Traberka“ se je preteklo soboto v Vogrčah predstavil MoPZ „Foltej Hartmann“ z novim zborovodjem. Boža Hartmanna, ki je od leta 1985 naprej vodil zbor, je nasledil letos januarja mladi študent konzervatorija in učitelj Glasbene šole Dominik Hudl iz Globasnice. Pod njegovo taktirko je zbor zapel zelo sveže in pravijo, da je v prihodnje pričakovati še marsikatero glasbeno presenečenje. Na pevski reviji so nastopili še Vokalna skupina „Lipa“ iz Velikovca, MePZ „Markovič Kristi“ iz Črne, vokalni oktet „Tro“ iz Prevalj in MePZ župnije Ravne. Zaključni koncert letošnje revije bo 21. marca na Ravnah.

40-LETNIK

V soboto bo Pepej Krop, pevec okteta Suha, na Suhi obhajal prestopno noč v peto desetletje. Velikemu narodnjaku, kulturniku, pevcu, politiku in učitelju ob osebnem jubileju od srca čestitamo. Čestitkam se pridružujejo KPD Drava, EL Suha in predvsem Oktet Suha, ki se Pepeju od srca zahvaljuje za vse sodelovanje, podporo in dolgoletno prijateljstvo ter mu kliče: „Pa naprej še štek fejst bodi!“

„Pevski most“ iz Šentjakoba

Moški kvintet v službi miru in narodnostnega sožitja.

Imajo odlične glasove prihajajo iz večinskega naroda, lansko leto septembra so imeli krstno predstavo, obvezali so se, da bodo po možnosti na vsakem nastopu zapeli tudi slovenske pesmi. Preteklo nedeljo pa so navdušili obiskovalce koncerta Koroška poje Gre za skupino „Die Rosentaler“ iz Šentjakoba v Rožu. S svojim delovanjem želi predvsem prispevati k zblizovanju med obema narodoma na Koroškem. Pevovodja je Gerhard Tischler (tretji z desne), ostali člani pa so (z leve): Harald König (predsednik), Karl Kucher, Bernhard Fugger in Thomas Tischler.

slika: NT/Fera